

neprilausoma lietuva

LKA

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Montrealis • 1972. I. 5 • Nr. 1278

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGA IR JOS VEIKLOS GAIRĖS

Naujoji LŽS centro valdyba savo veiklą pradeda Jaunimo metų išvakarėse. Perėmę pareigas iš buvusiosios valdybos, radome Sąjungą įstatytą į darbą kelią, kuriuo ir mes ryšimės eiti, kreipdami dar didesnę dėmesį į jaunimą, kad galėtume išugdyti naujų spaudos darbuotojų.

Šiam tikslui steigiamas Dr. Petro Daužvardžio spaudos fondas, iš kurio premijomis bei stipendijomis skatinsime jaunimą studijuoti žurnalistiką, lietuviškai rašyti, pamilti savąją spaudą ir joje bendradarbiauti. Norėdami paruošti naujų žurnalistų, esame pasiryžę organizuoti paskaitas bei kursus ir išleisti

APLANKĖ S. KUDIRKĄ

Gauta žinia, kad Sibiro kankinį Simą Kudirką neseniai buvo aplankiusi jo žmona Genelė. Abu pasikalbėjo. Genelė palikusi Simui šiltas kojines ir pirštines. Norėjusi palikti vilnonį megztinį ir riebalų, deja, tai nebuvo leista. E

PINIGŲ KURSAS

Nuvertinus JAV dolerį, pasikeitė pinigų kursas. Praeitą savaitę Montrelio bankai skelbė tokias vidutiniškas pinigų vertes:

Vienas JAV doleris kainavo 1,018 Kanados dolerio, britų svaras — \$2,55, Australijos doleris — \$1,20, Prancūzijos frankas — \$0,19, Vokietijos markė — \$0,31, Šveicarijos frankas — \$0,26, Japonijos jena — \$0,003.

žurnalistikos vadovėlių.

Dėkojame Pedagoginiam lituanistikos institutui, kad jame dėstoma ir žurnalistika. Labai pageidautume, kad ir lituanistinėse mokyklose būtų atkreiptas dėmesys į jaunųjų spaudos darbininkų paruošimą. Labai vertiname jaunimo žurnalus ir jaunimo skyrius įvairiuose laikraščiuose. Jiems niekuomet nebus atsakyta visokeriopa žurnalistų pagalba.

TOLERANCIJA

Kiekvieno darbo pasisekimas daug priklauso nuo visų vieningos talkos ir organizuotumo, tad stengsimės į LŽS pritraukti daugiau naujų spaudos darbuotojų bei palaikyti glaudesnius ryšius su visais sąjungos nariais, ir toliau leisdami LŽS biuletenį, kurį vis turtinsime ir tobulinsime.

Tikimės, kad į Sąjungą jungsis visi, kuriems tikrai rūpi čia mūsų skelbiami tikslai. Lietuvių Žurnalistų Sąjungoje viešpataus visiškai tolerancija kiekvienai lietuvių grupei ir kiekvienam asmeniui.

Į ją priimami visokių pažiūrų ir įvairių įsitikinimų spaudos darbuotojai, kurie tik rūpinasi lietuvių ir Lietuvos laisve.

SPAUDOS ETIKA

Spauda yra visų pripažinta didelė jėga, galinti ir jungti, ir skaldyti. Kad lietuviškoji spauda būtų visų mūsų vienybės ir bendro darbo skatintoja, palaikysime glaudžius ryšius su visų laikraščių redaktorais ir radijo bei

Buvusioji ir dabartinė Liet. žurnalistų sąjungos valdyba. Iš kairės: V. Kasniūnas, A. Pužauskas, V. Būtėnas, A. Nakas, V. Alantas, V. Mingėla, J. Janušaitis, tėv. J. Vaišnys, V. Selenis ir P. Turūta. Trūksta G. Gintnerio ir nuotrauką darusio J. Gaižučio.

televizijos vedėjais. Visi turime kaip galime dažniau susitikti, išsikalbėti, išsiaiškinti ir sutarti, kaip dirbti tam pačiam tikslui — Lietuvos prisikėlimui.

Darysime viską, kiek mūsų pastangos leis, kad laisvoji lietuvių spauda laikytųsi spaudos etikos, kad jos puslapiuose labiau atsispindėtų vienybės dvasia ir nebūtų išsišokimų nei prieš atskirus asmenis, nei prieš ideologines grupes. Tuo reikalu jau šiek tiek žygių padaryta, bet bus daroma ir daugiau.

Vienybės dvasia tejungia visus lietuvius į bendrą kovą prieš Lietuvos okupantą, bet ne prieš brolių lietuvių, gyvenantį laisvėje ar už geležinės uždangos. Šiam tikslui taip pat manome ruošti spaudos konferencijas, suvažiavimus, pasitarimus. Sieksime, kad visa lietuviškoji spauda vadovautųsi mūsų himno

žodžiais: "Ir šviesa, ir tiesa mūsų žingsnius telydi; vardan tos Lietuvos vienybė težydi".

PAGARBA KALBAI

Labai prašome visus spaudos bei radijo darbuotojus, kad jų skelbiamas lietuviškas žodis būtų grynesnis ir švaresnis. Daugiau meilės ir pagarbos mūsų gimtajai kalbai.

Ieškosime priemonių ypač padėti jaunimo laikraščių redaktoriams ir bendradarbiams, kad jų leidinių kalba būtų taisyklingesnė. Visus raginame sekti kalbos skyrius, esančius kai kuriuose mūsų laikraščiuose ir žurnaluose.

MECENATAI

Kiek mes būsimė pajėgūs įvykdyti užsibrėžtus planus, labai daug priklausys ir nuo sąjungos išdo. Tikimės, kad visuomenė ir organizacijos mūsų pastangas įvertins

ir parems, kad atsirastų šių taip reikalingų darbų mecenatų bei rėmėjų. Žurnalistai dažnai dirba tik už ačiū, o kartais dar nė to nesulaukia.

LŽS SKYRIAI

Pageidaujame, kad įvairiose vietovėse, kur yra būrelis žurnalistų, būtų steigiami LŽS skyriai, kurie, drauge dirbdami ir pasitardami, galėtų geriau spręsti vietinius reikalus, o taip pat padėti ir visai sąjungai, palaikydami ryšius su centro valdyba.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Jeigu atsirastų galimybių, stengsimės užmegzti ryšius ir su kitų šalių bei tarptautinėmis žurnalistų sąjungomis, kad galėtume plačiau paskleisti savo laisvės siekimus, painformuoti apie mūsų tautos tragediją ir priminti jos teises į nepriklausomybę.

LŽS centro valdyba

DIENOS TEMOMIS

Auksas iš tikrųjų nėra labai vertingas metalas. Grynas jis per minkštas, kad galėtų būti praktiškai panaudotas, o žmogaus poreikiams tenkinti kiti metalai ir jų lydiniai yra naudingesni ir tinkamesni. Tačiau auksas gražiai blizga, jo dirbiniai puošniai atrodo, pagaliau aukso, palyginti, ne taip jau daug žemėje atrandama, tad ilgainiui jis išvirto prabangos, turto ir gerovės simboliu.

Auksas išvirto ne vien tik ta pastovia ir nesikeičiančia vertybe, kuria seikėjamos žmogaus medžiaginės gėrybės. Amžių bėgyje apie auksą žmogus sukūrė ištisą mitologiją, auksas buvo apgaubtas kone magiška skraiste, viduramžiais alchemikai, burtų žodžius murmėdami, į auksą bandė paversti akmenis, ir neatsitiktinai Mefistofelis "Fauste" dainuoja, kad "vien tik auksas valdo mus"...

O ekonomiškai galvojant, auksas iš tikrųjų niekad nebuvo ir nėra labai tinkamas pastovus ir nekintantis medžiaginių vertybių matas. Žmonija metai po metų gausėja ir turtėja, pramonei ir technologijai plečiantis, gėrybių pagaminama vis daugiau, besikaupiančių žmonijos turtų apimtis vis auga, tarptautiniai prekių mainai vis plečiasi. Tuo tar-

pu naujo aukso iškasama, palyginti, labai nedaug.

Tą aukso "trūkumą", žinoma, jau seniai pastebėjo ekonomistai ir politikai, o jam apeiti atsirado auksu grįsti pinigai. Valstybiniai bankai apyvarton paleisdavo popierinius pinigus, kurie iš tikrųjų buvo pakvitavimas tam tikram aukso kiekiui. Dar iki 1934 m. kiekvienas pilietis galėjo nueiti į banką ir už dolerio banknotą pareikalauti išmokėti jam nustatytą kiekį aukso. Panašiai buvo ir kitose pramoninėse valstybėse.

Faktiškai jokios valstybės išdas neturėjo tiek susikaupusių aukso atsargų, kiek buvo apyvarton paleista pinigų. Jeigu visi popieriniai pinigai būtų keičiami į auksą, kiekviena valstybė būtų priversta skelbti bankrotą. Ekonominės gerovės laikais tokio pavojaus niekad nebuvo, bet ekonominis gyvenimas išmušamas iš sveikos pusiausvyros, kai atsiranda recesijos, krizės, nedarbas, kai tarptautinė prekyba pradeda šlubuoti, pasitikėjimas popieriniais pinigais mažėja.

1934 m. tokia padėtis kaip tik ir buvo susidariusi. JAV prezidentas F. D. Roosveltas "nuvertino" dolerį, atseit, vienai aukso uncijai prilygino nebe \$20,67, bet \$35. Tačiau tuo pačiu metu JAV apribojo ir dolerio pagrįstumą auksu. Tiesa, JAV išdas kitoms valstybėm garantavo, kad

už pristatytus dolerius išmokės auksu, bet Amerikos vidaus rinkoje pilietis už savo dolerius iš valstybės išdo jau nebegalėjo pareikalauti aukso. Doleris faktiškai tebuvo paremtas bendru valstybės autoritetu ir įstatymais.

Tokia padėtis išliko iki 1970 metų. Ilgainiui doleris praktiškai prilygo auksui. Po antrojo pasaulinio karo kone visas pasaulis buvo nualintas, bet JAV išsivystė į turtingiausią ir galingiausią pasaulio kraštą. Doleris susilaukė visuotinio pasitikėjimo ir iš tikrųjų buvo traktuojamas kaip auksas. Atskiros valstybės savo pinigus grindė ne tik auksu (kurio šiaip ar taip pasaulyje tam tikslui niekad nebuvo pakankamai), bet ir doleriu. Dolerio vertė tarptautiniuose mainuose pasidarė nenatūraliai aukšta: perkamoji dolerio galia Amerikos vidaus rinkoje pamečiui smuko, bet dolerio santykis su kitais pinigais dešimtmečiais išliko pastovus.

Tą aplinkybę bematant pastebėjo ir išnaudojo JAV pramonikai: jie milijardus dolerių investavo užsieniuose, kur pastatyti naują fabriką ar nusipirkti jau veikiančią bendrovę kainavo mažiau dolerių, negu tai būtų pačioje Amerikoje.

Ilgainiui tokia nenatūrali padėtis turėjo priversti prie vienokios ar kitokios krizės. Ir kitos valstybės ekonomiškai atkuto, jų gamyba išsivystė, o jų "nebrangūs" pinigai įgalindavo savo prekes pigiau parduoti pasaulinėje rinkoje. Antroje pusėje, milijardai dolerių susikaupė kitų valstybių bankuose. 1970 m. viduryje tokių iš JAV "išemigravusių" dolerių jau buvo daugiau kaip 50 milijardų, tuo tarpu JAV išdėtelėjo vos 10 milijardų dol. vertės aukso atsargų. Jeigu visos pasaulio valstybės pareikalautų Vašingtono išpildyti savo garantuotus pažadus ir visus savo dolerius iškeistų į auksą, tai turtingiausia pasaulio šalis JAV būtų priversta

skelbti bankrotą.

Tad prezidentas Niksonas 1971 m. rugpjūčio 15 d. ir paskelbė, kad ateityje JAV nė užsieniuose susikaupusių dolerių nebekeis į auksą. Ta data, matyt, ir laikytina galutiniu kapitalistinio pasaulio atsisakymu nuo aukso standarto.

Praeitųjų metų gruodžio mėnesį dešimties turtingiausių kapitalistinio pasaulio finansų ministrų pasiektas susitarimas iš tikrųjų iš esmės tepakeičia atskirų valstybių pinigų tarpusavio vertės santykius. Tiesa, teoriškai išlieka pinigų santykis su auksu, bet jokia valstybė nebegarantuoja, kad savo pinigus kam nors keis į auksą.

Vienai aukso uncijai dabar prilyginti nebe 35, bet 38 JAV doleriai, vadinasi, teoriškai JAV doleris nuvertintas 8,6 nuošimčiais. Tačiau, praktiškai kalbant, JAV doleris yra nuvertintas daugiau kaip 10 nuoš., nes ir kitos valstybės savo pinigams nustatė

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišukai, atgarsiai

VIS DĖLTO
SERGA...

Į mano rašinį NL 1971 m. spalio 27 d. atsiliepė trys vyrai, visi, kaip ir aš, amerikoniai: Jonas Šoliūnas iš Chicagos, Pr. Visvydas iš Los Angelės ir V. Šarka iš... karčiamos.

Jeigu visi trys oponentai būtų buvę maždaug tokie kaip P. Visvydas, tai gal prieš Šventes labai jau pabrangusio laiko ir nebeeikvočiau. Poetas, kad ir norėdamas įgelti, negali. Jam viskas labai gražu, labai spalvinga: sveikų, lieknų, stangrių kūnų simfonija; visokių sportų vėtrinė, iki arklių lenktynių imtinai; net ir geltoni autobusai mokyklinio amžiaus bambliams "labai patinka". O kad Nako popuri, prieš miegą paskaitytas, veikia kaip haliucinogenas, tai didesnio komplimento nėra sapnuose niekada negir-

dėjau... Taigi, sakau, dėl Visvydo tylėčiau. Bet kiti du oponentai nėra jau tokie nekalti...

Labai arogantiškai ir aukštu tonu nuskamba J. Šoliūnas: "Nereikia ilgai ir daug lietuviškų laikraščių skaityti, kad panašias 'litonijas' pastebėtume beveik kiekvieną savaitę. Tai tipiška lietuvių reakcija gyvenamojo krašto problemoms".

Pirmiausia, jeigu jau kas savaitę, jeigu tipiškai, tai kaip čia Šoliūnas Nakui padarė tokią išimtį? Antra, ne tik čia, bet ir kitais atvejais esu Šoliūno rašiniuose pastebėjęs su panieka linkniuojant žodį "lietuvis". Kokios gi rasės, kokios gi tautybės viršžmogio čia esama?

Ir trečia, ką tik cituoti J. Šoliūno žodžiai man skamba kaip didžiausia nesąmonė, nes mano rašinyje ryškinta businimo

problema lietuvių spaudoje iki šiol tiesiog buvo ignoruojama. Kodėl ignoruojama? Todėl, kad lietuviams ta problema beveik neegzistuoja, kadangi dauguma mūsų šios savo vaikus mokslina privačiose katalikų mokyklose. Katalikų mokyklas lanko ir šių žodžių autoriaus visi vaikai. Problema lietuviškojo spaudoje iškėliau kaip tik amerikiečių spaudoje prisiskaitęs amerikiečių kolegų aimanų darbovietėje prisiklausęs, amerikiečių politikų-demagogų kokčiausiais pareiškimais tiesiog apsirijęs. Taigi J. Šoliūno "tipiška lietuvių reakcija" tegu būna pasiūsta kuriuo kitu adresu.

J. Šoliūnas man aiškina, kas yra demokratija, pirma išsiaiškinęs, kodėl maldos mokyklose neleistinos. Lyg tyčia, anam mano rašiniui NL

**nepriklausoma
lietuva**

"INDEPENDENT LITHUANIA"
"LITUANIE INDEPENDANTE"

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS R. E. MAZILIAUSKAS

naują kursą. Japonai, pvz., savo jenos vertę pakėlė 17%, Vakarų Vokietija markę pakėlė 13,5%, Olandija savo gilderį, o Belgija savo franką pakėlė 11,5%, Prancūzija ir D. Britanija savo pinigų kurso nepakeitė, bet, nuvertinus JAV dolerį, frankas ir svaras dabar 8,6% pa-brango.

Kanados dolerio kur-sas palieka laisvas, pa-našiai kaip ir Šveicarijos franko. Prileidžiama, kad rinkoje susiradęs savo natūralią vertę, Kanados doleris bus ne-žymiai brangesnis už JAV dolerį.

Tad "nebe auksas val-do mus", tas blizgantis gelsvas metalas nebėra pastoviu vertės mastu. Modernioje ekonominėje tikrovėje jį pakeitė eko-nomistų ir finansininkų sveiku protu pagrįsti tarptautiniai susitarimai.

REM

dar nepasirodžius, ir vėl buvo JAV kongrese bal-savimai už konstitucijos papildymą, kad maldos mokyklose būtų leidžia-mos. Ir ką gi? Iš 402 balsavusių atstovų, 260 pasisakė už maldas, o 142 prieš. Tiesa, kelio-likos balsų pritrūko, kad tas amendmentas būtų priimtas, nes konstituci-jos papildymams reika-linga 2/3 daugumos.

Vėl cituoju J. Šoliūną: "Deja, aš kitaip galvoju (dėl maldos mokyklose, A. N.) ir taip galvojančių yra dauguma, kurios va-lią išreiškia demokratiš-ku būdu sudarytas orga-nas". Eat your hat, Mr. Šoliūnas, — sušuktų amerikietis. O aš burp-telčiau amen.

Kodėl naujasis konsti-tucijos papildymas ne-praėjo, negavo daugu-mos, kai spauda spėja, mažiausia 90% ameri-kiečių to papildymo no-ri? Ogi todėl, kad kon-gresui pasiūlytasis buvo nepakankamai geras, kad siūlyta melstis labai ne-aiškiom formulėm, nei žydam, nei krikščionims nepriimtina. Katalikai, protestantai ir žydų reli-gijos atstovai, kurie tik-rai savo religijai daug dėmesio rodo, kongrese

balsavo prieš pasiūlytą amendmentą, laukdami geresnio.

Keisčiausia, kad J. Šoliūnas pasisako už bu-sinimą. Ar ir čia jis re-miasi demokratija ir dauguma? Jau aname ra-šinyje sakiau, kad baltų-jų businimo šalininkų yra nedaugiau kaip vienas iš tūkstanties. Negrų busi-nimo šalininkų skaičius tuo tarpu dar sunkokai patikrinamas, bet yra apčiuopiamų duomenų, jog ir ten už businimą eina mažiau negu 50%.

Yra labai galinga ne-grų organizacija NAACP, yra nemažas būrys negrų politikų-demagogų ir yra mažas, bet labai didelėm gerklėm būrelis baltųjų politikų-liberalų-dema-gogų, kurie tą businimo dinamią kaišioja į kiek-vieną plyšį. Draugo dien-rašty 1971. XII.2 buvo ci-tuota Chicago Tribune bendradarbio Nick Thim-mesch straipsnis apie JAV liberalų vaikams pa-renkamas mokyklas. Ten pavardėmis įmenama vi-sa eilė Vašingtono libe-ralų, integracijos šauk-lių, kurie savo vaikus leidžia į privačias mo-kyklas. Tikiu, kad ir J. Šoliūnas ir V. Šarka tą rašinį bus skaitę.

Jeigu priverstiną busi-nimą aplamai laikiau ne-moralu, tai ypač pikti-nausi baltųjų vaikų iš priemiesčių businimu į vidurmiesčių getus, kur jų laukia ne tik blogesnis mokslinimas, bet ir fizi-nės bei dvasinės tortū-ros. Apie tai mano oponentai — nei žodžio.

Dieve gink, nesu prieš juodųjų palikimą tamsoj ir gete, bet piestu stoju prieš brutalų žlugdymą jaunuolių, kurių tėvai pa-darė viską, kad galėtų juos leisti į geresnes mokyklas. Argi busini-mas neprimena Rusijos revoliucionierių veiksmų 1918-24 metus, kai pirma aristokratų ir fabrikantų, o vėliau įsismaginus ir prasisiekusių miestelėnų bei ūkininkų vaikai buvo verčiami besprizornikais tik todėl, kad tikrų ir į-sivaizduotų "liaudies sū-nų" vaikai carų laikais skurdžiai vegetavo? Argi tokie vyrai, kaip J. Šoliūnas ir V. Šarka, nesu-

pranta, jog businimas yra grynai juodosios rasės ekstremistų išradimas, per nelaimę patekęs į su-vaikėjusio aukščiausiojo teismo senių rankas ir tapęs visai šaliai grės-mingu įstatymu?

Cituoju Šoliūną vėl: "Jis (businimas, A. N.) yra pradėtas, bus vyk-domas ir jo nesustabdys nei A. Nakas, nei pats Niksonas". Jeigu J. Šoliūnas neatmena, tai pri-minsiu, jog Niksonas, dar prieš išrinkimą pre-zidentu stipriai ir aiškiai pasisakė prieš businimą. Prisipažinsiu, kad, būda-mas partiniu demokratu, iš principo už Niksoną nebalsavau. Bet dabar jis yra mano prezidentas ir jo žodis man reiškia dau-gumos žodį. Tai kodėl gi jis negalėtų ir neturėtų businimo sulaukyti?

Čia mano gudrūs oponentai gal man primintų aukščiausiąjį teismą ir kad teisėjus prezidentai skyrė? Taip, taip. Bet jie buvo skirti kelių pre-zidentų, per daugelį me-tų ir... Dievulėli, visam amžiui. Jei ketverių me-tų kadencijoj prezidentas ims kvailioti, mes jį iš-spiausime. Bet ką gi da-ryti, kai tuos aukščiau-sio teismo senelius api-ma sklerozė ir kai jie ima elgtis keisčiau už pradžios mokyklų vai-kus?

Pagaliau dėl konstitu-cijos. Ir J. Šoliūnas, ir V. Šarka pirštu prikiša-mai mane kaltina, jog aš JAV konstituciją lyginas su kekše, šlykščia per-versija. Šoliūną cituoju: "Padori konstitucija pri-lyginama šlykščiai per-versijai". Ir cituoju savo rašinį: "Konstitucija, ku-ri buvo aiškus aiškus telė prieš 180-185 metus, da-bar visokių 'liberalų' idi-jotų yra taip interpretuo-jama, kad išeina pado-rios konstitucijos šlykšti perversija". Skaityti mo-kantiems, tur būt, aiš-ku? Konstitucija visumo-j man ir labai gera, ir la-bai aiški, tik labai nebe-geros yra tos vietos, ku-rias paskutinio dešimt-mečio korupciški arba suvaikėję aukščiausiojo teismo teisėjai vis išaiš-kina mažumų, net krimi-nalinio elemento naudai.

Ne atsitiktinai pra-džioje pasakiau, kad V. Šarka rašo iš karčiamos. Norėjau, jo pavyzdžiu, parodyti, kaip norint ga-lima "polemizuoti". V. Šarka pasigavo mano grynai stilistiniam įvai-rumui panaudotą žodį "plepėjimas" ir padėjo ant jo labai didelį akcen-tą. Duokite man laiko ir vietos, aš apie V. Šarkos rašinėlį visą disertaciją sukursiu...

Šitiek mano oponentams. O Amerika, t. y., JAV, tikrai serga, ser-ga, serga, serga. Nesa-kau, kad miršta. Recep-tų atsiras, bandymai gy-dytis jau daromi, tad gal pasveiks. Bet dabar krimi-nalas, organizuotas ir neorganizuotas, kaip vė-žys ėda, paraližuoja miestus.

Taip, nemeluojau ir ne-perdedu. Detroite krimi-nalas mums draudžia į gatvę išeiti nuo sutemos iki aušros dideliuose miesto plotuose. Kasdien čia nužudomi maždaug 2 žmonės. Detroito pašto išnešiotojai prašo polici-jos apsaugos giedriausią vidurdienį. Vidurmiesty, dangoraižių šešėly, aki-plėšiškiausiai siautėja plėšikų gaujos. Dauguma Detroito policijos nuova-dų net ir tolimuose prie-miesčiuose jau bene an-tri ar treči metai yra už-simūrinę langus, nes pravažiuojantieji snaipe-riai per langus apšaudo. Pagaliau Detroito Lietu-vių namai, besirandą pusiau negrų kvartale, yra tikra tvirtovė: langai plieno pinučiais apdengti, durys sustiprintos ir kiekvieno rengin'o metu vienas ar du policininkai samdomi publikai apsau-goti...

Tvirtinu, kad nieko perversiškesnio, nieko idijotiškesnio už busini-mą integracijos tikrieji ar tariamieji šalininkai negalėjo sugalvoti. Isto-rija businimą vertins maždaug lygiom su Ber-lyno gėdos siena. Dides-nio didelės piliečių dau-gumos valios uzurpavimo šioje šalyje dar nebuvo.

Visiškai šiam reikalui kurti, visiškai nuošaly bestovį mūsų tautiečiai turėtų daugiau businimo problema susidomėti,

CITATOS

RAŠYTOJO

DALIA

Jozzo Petrėno reda-guojamosios Tėvynės lapkričio 12 d. vedama-jame rašoma:

"Na, pagaliau, jeigu knyga pasirodo viešumo-je, tai autoriui didelis džiaugsmas. Jo darbas nenuėjo niekais. Gali kilti dar atlyginimo klau-simas už tą kartais kele-tą metų užtrukusį darbą. Tik šiomis aplinkybėmis ir jau nusistovėjusioje praktikoje rašytojas jo-kio atlyginimo nesitiki. Juk nėra paslaptis, kad dažnokai savo knygai leisti autorius iš savo kuklių sutaupų ima pini-gus. Arba "ubagauja" — renka iš anksto prenu-meratas knygai leisti. Kaip patiekti knygą skai-tytojams? Čia vėl kartus klausimas. Ir nesistebė-kim, jeigu pamatysim autorių pardavinėjančią savo knygas, nes knygų mažai išplatinus, jos leidimo nuostoliai iš-auga į nepasiekiamas aukštybes.

"Niekas nepavydi ir negali pavydėti. Bet tik pagalvokim, kad kiekvie-nam dailininkui, kuris padarė paveikslą, užmo-kama. Joks dailininkas ar aktorius neis į sceną, jeigu jam nemokamas honoraras. Sakysim, tai normalu.

"Bet kodėl gi toks sai-kaš netaikomas rašyto-jui? Kodėl jis turi dirbti veltui? Daug problemų mes turime savo apy-liūdneje kultūrinio gy-venimo būklėje. Bet ši problema ar tik nebus pati skaudžiausia?"

nes gali išsipildyti mano oponentų pranašystė, jog "nei Niksonas" nesustab-dys. Ir tautiečiai dar tu-ri nepamiršti, kad mes, iki šiol nuo šio velniško plano išsipirkę pinigais (katalikų privačios mo-kyklos), galime ateity nebeišsipirkti, nes yra ruošiami vis gudresni ir gudresni, vis rafinuotes-ni planai. Alf. Nakas

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, posėdžiavęs 1971 m. gruodžio 4-5 d. Detroite, pareiškia:

1. Lietuvos suvereninių teisių ir demokratinės santvarkos atstatymas yra pagrindinis lietuvių tautos uždavinys. Kadangi sovietų pavergti lietuviai neturi sąlygų organizuotai vesti Lietuvos laisvės kovos, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pareiga yra telkti draugėn visų kartų pajėgiausias ir pozityviausias laisvojo pasaulio lietuvių jėgas tolesnei Lietuvos laisvės kovai vesti.

2. VLIKo Seimas gėrisipavergtosios tautos sūnų ir dukterų nuostabia drąsa ir nepalaužiamu ryžtu išlaikyti tautinę dvasią ir, nežiūrint okupacinių varžtų, reikšti savo pasipriešinimą okupantui.

3. Pavergtųjų lietuvių heroizmo ir drąsos pavyzdžiai įsakmiai liudija, kad tautos laisvės idealai yra gyvi rusų pavergtame krašte. Tie pavyzdžiai įpareigoja laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius dar glaudžiau burtis apie Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir kitas Lietuvos laisvinimo besirūpinančias organizacijas, kad visų mūsų sutelktinėmis jėgomis ir suderintos veiklos pastangomis galėtume sėkmingai tęsti Lietuvos laisvinimo darbą iki galutinio laimėjimo.

4. Vliko Seimas griežtai protestuoja prieš Lietuvos okupanto skelbiamą neteisę, kad galias valstybines tradicijas turinti lietuvių tauta savo noru įsijungė į Sovietų Sąjungą.

5. Seimas paveda Vliko Valdybai pareikšti padėką Jungtinių Amerikos Valstybių ir kitų kraštų vyriausybėms, parlamentams ir kitiems įtakingiems asmenims, kurie įvairiomis progomis kelia ir remia Lietuvos ir kitų pavergtų tautų išlaisvinimo reikalą.

6. Seimas paveda Vliko Valdybai tartis su Lietuvos Diplomatinė Tarnyba dėl Lietuvos diplomatinio postų išlaikymo, jų stiprinimo bei nepriklausomos Lietuvos tolimesnio fondų naudojimo ir eventualaus papildymo reikalu.

7. Ryšium su numatoma Europos Saugumo Konferencija, Seimas paveda Vliko Valdybai kartu su Lietuvos Diplomatinė Tarnyba paruošti memorandumus Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados ir Vakarų Europos vyriausybėms, kad prievartinė Lietuvos okupacija ir jos inkorporacija į Sovietų Sąjungą nebūtų teisinta.

8. Sutelktinis ir koordinuojamas darbas -- MŪSŲ STIPRYBĖ.

Vliko Seimas labai apgailestauja paskutiniuoju metu pasireiškusią nesantį tarp Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybių. Seimas kviečia abi puses derinti savo veiklą ir paveda Vliko Valdybai, susitarus su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybe daryti žygių, kad tie nesutarimai artimiausiu laiku būtų išlyginti.

9. Seimas paveda Vliko Valdybai paruošti iki sekančio Seimo Vliko praplotos projektą, kuris apimtų ir jaunimo įjungimą į Vliko organizaciją bei Lietuvos laisvinimo darbą.

10. Vliko Seimas džiaugiasi lietuvių jaunimo konkrečiais darbais ir pastangomis Lietuvos laisvei atgauti; pritaria projektui, kad II Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas pasisakytų Lietuvos laisvinimo klausimais; pageidauja, kad Kongreso rengimo komitetas, planuodamas Kongreso pasisakymą Lietuvos laisvinimo klausimais, palaikytų ryšį su Vliko Valdyba; prašo Vliko Valdybą teikti Kongreso rengėjams ir pačiam Kongresui visokią galimą paramą.

11. Seimas, išklausęs Vliko Tarybos, Valdybos, Tautos Fondo Valdybos ir Tautos Fondo Kanados atstovybės pranešimus, didžiai vertina jų atliktus darbus ir reiškia padėką Vliko pirmininkui dr. J. K. Valiūnui, Vliko Tarybai, Valdybai, Tautos Fondo Valdybai ir jos pirmininkui prel. J. Balkūnui, Kanados Tautos Fondo atstovybės pirmininkui St. Baneliui, kitų kraštų Tautos Fondo atstovybėms, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Tarybai ir kitoms organizacijoms už visokeriopą Vliko veiklos rėmimą. Drauge prašo organizacijas ir visuomenę padėti Tautos Fondui suorganizuoti Fondo rėmėjų būrelius visose lietuvių gyvenvietėse.

PANORAMA

ATSIŠAUKIMAI JŪREIVIAMS

Praeitų metų pabaigoje du lėktuvai skraidė virš sovietų žvejybos laivų, plaukiojančių prie JAV Atlanto pakrančių ir paskleidė tūkstančius atsišaukimų, išspausdintų vandeniui atspariame popieruje.

Atsišaukimuose estų, latvių, lietuvių, rusų ir anglų kalba buvo glaustai informuojama apie JAV prezidento nurodymus visiems politinio prieglobsčio siekiantiems sovietų jūreiviams tokią globą suteikti.

Akciją organizuoja Jūreivių švietimo federacija (Seamen's Education Federation), finansiškai remia Lietuvių Bendruomenė. Akcijai vadovauja estas dr. R. D. Paegle ir A. Mažeika. Apie atsišaukimų paskleidimą pranešė New York Times ir kiti laikraščiai.

ST. LOZORAIČIO RAŠTAS

Lietuvos diplomatijos šefas St. Lozoraitis Jungtinių Tautų pilnates pirminkui pasiuntė raštą, kuriame nurodoma, kad sovietų delegacijos sąrašuose įrašytas V. M. Zenkevičius su "Lietuvos sovietų socialistinės respublikos užsienių reikalų ministro pavaduotojo" titulu, kas yra nesuderinama su Jungtinių Tautų statuto dėsniais ir moraliniu auto-

ritetu, nes V. M. Zenkevičius tesąs sovietų okupacinės valdžios Lietuvoje tarnautojas.

St. Lozoraitis, be to, pabrėžė, kad V. M. Zenkevičiaus JT trečiojoje komisijoje padarytieji pareiškimai esą priešingi tiesai ir įžūliai nukreipti prieš JT orumą.

EISMO NELAIMĖS

Eismo nelaimių skaičius Lietuvoje kelia rimtą susirūpinimą. Nuo 1966 iki 1969 metų eismo nelaimių skaičius augo sparčiau, negu transporto priemonių. Vilniuje eismo nelaimių pagausėjo 60, Kaune -- 25 ir Klaipėdoje -- 40 proc. Tuo tarpu transporto priemonių skaičius padidėjo atitinkamai 34 proc., 17 proc. ir 30 proc.

Pati didžiausia auto nelaimių dalis, tai pėsčiųjų patekimas po ratais. Vilniuje tokių nelaimių skaičius siekia 67 proc., Kaune -- 73 proc., Klaipėdoje -- 62 proc.

Daugiausia nelaimingų atsitikimų įvyksta dėl pėsčiųjų kaltės.

BAŽNYČIOS SUKAKTIS

Praeitą savaitę sukako 50 metų nuo ukrainiečių ortodoksų bažnyčios paskelbimo autocefaline, t. y., nepriklausoma nuo kitų. Ukrainiečių orto-

doksų bažnyčia Kanadoje priskaito 140 tūkstančių narių ir 280 diecezijų.

Montrealyje yra viena ukrainiečių ortodoksų katedra ir dvi bažnyčios.

NAUJAS GEN. SEKRETORIUS

Naujuoju Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi išrinktas austras Kurt Waldheim.

Naujasis tarptautinės organizacijos vyriausias administratorius yra 53 m. amžiaus, buvęs Austrijos respublikos ministras, krikščionių demokratų politikas, ilgametis diplomatas.

JT saugumo taryboje K. Waldheim buvo vienintelis kandidatas, kuriam sovietai nepareikšė savo veto.

LENGVATOS VARTOTOJAMS

Ontario alkoholinių gėrimų vartojimo įstatymai ir potvarkiai palaipsniui keičiami, o alkoholio vartotojai pradami traktuoti panašiai kaip ir kitose civilizuotose visuomenėse.

Ateityje tavernose bus galima gauti ne tik alaus, bet ir degtinės bei vyno, tačiau bus reikalaujama, kad tavernose būtų gaminamas šiltas ir šaltas maistas, patalpos turės būti įrengtos jaukiai ir gerai prižiūrimos. Tavernos bus atdaros nuo vidurdienio iki 1 val. ryto.

Provincijos pilietybės ministras J. Yaremko betgi nurodė, kad licenzijos naujo pobūdžio tavernoms bus išduodamos tik tose savivaldybėse, kurių gyventojai nubalsavo alkoholio vartojimo įstatymus pakeisti.

Nauji potvarkiai numato lengvatas alkoholio

250 Japonijos žydų prie garsiosios Jeruzalės raudų sienos meldėsi "už Izraelio valstybės saugumą". Ta proga Japonijoje veikiančios žydiškos makojos sektos šefas prof. Tušima telegrafavo Jungtinėms Tautoms, paaiškindamas, kad "Viduriniųjų Rytų problemos turinčios būti sprendžiamos pagal bibliją", kurioje nurodoma, kad visa Palestina turinti priklaustyti žydams.

vartojimo licenzijas gauti privatiems pobuvams, uždariems klubams, bažnyčioms ir pan. Toronto aerodrome įrengta specialiai parduotuvė, kurioje alkoholiniai gėrimai parduodami be muito tarpautiniams keliautojams.

GAMINAMA

"EGLĖ"

Kauno staklių gamykla pradėjo gaminti rankines mezgimo mašinas, pavadintas "Eglė". Per mėnesį dabar pagamina apie 100 "Eglių".

Gamybai techninė dokumentacija buvo gauta iš Estijos, kur tokios mašinos jau seniau gaminamos. Spaudoje teigiama, kad "Eglės" parduotuvių "lentynose neužsiguli".

SEPTYNI

BALTIEČIAI

Per pirmuosius devinis šių metų mėnesius į Kanadą imigravo septyni Lietuvos, Latvijos arba Estijos piliečiai.

Statistikos biuras šias tris pilietybes nurodo bendrai.

Trumpai

— Krikščionis demokratas Giovanni Leone išrinktas Italijos respublikos prezidentu. Buvęs premjeras buvo išrinktas 23-ju balsavimu, kol gavo reikalingą daugumą.

— Kvebeko vyriausybė reikalauja Bell telefono bendrovę parodyti savo atskaitomybės knygas, kad galėtų svarstyti telefono mokesčio pakėlimą. Bell yra JAV kontroliuojama bendrovė.

— Nuo sausio 1 d. sumažinti Kanados federaliniai ir Kvebeko provinciniai pajamų mokesčiai. Mažesnius mokesčius mokės viengungiai, uždirbantieji iki 8 tūkst. dol. per metus ir vedusieji, uždirbantieji iki 12 tūkst. dol.

— 1971 metų bėgyje sovietai išdavė emigracijos vizas 15 tūkst. žydų, kurių dauguma gyveno Armėnijoje ir Baltijos respublikose. Spaudos žinio-

mis, baltiečiai ir kitos tautybės reiškia didėjantį nepasitikėjimą, kad tokios privilegijos tesuteikiamos žydams.

— Karą pralaimėjęs buvęs Pakistano prezidentas Jahja Khanas yra laikomas namų arešte.

— Maltos premjeras D. Mintoff pareikalavo Britanijos atitraukti savo dalinius iš Maltoje esančių bazių, kai Londonas atsisakė Maltai išmokėti 11 milijonų dol.

— Sausio 1 d. pradėjo veikti naujas įstatymas, kuris pakeičia kai kuriuos Kanados kriminalinio kodekso nuostatus ir apriboja policijos teises.

— Buv. senatorius Eugene J. McCarthy ir šįmet siekia JAV demokratų partijos nominacijos į prezidentus. Praeitaisiais rinkimais E. J. McCarthy ypač palaikė jaunieji balsuotojai.

— Neoficialūs šaltiniai praneša, kad popiežius planuoja pakeisti popiežių rinkimo sistemą. Ateity ne tik kardinolai, bet ir parinkti pasauliečiai turėsia teisę balsuoti.

— Kanados generalinio gubernatoriaus Roland Michener — karūnos atstovo Otavoje — kadencija pratęsta vieneriems metams: jis pareigas eis iki 1973 m. pavasario.

IŠ CHICAGOS ŽVELGIANT

KAIP ORGANIZUOJAMAS JAUNIMO KONGRESAS

1971 metų dienos baigiasi. Tik ne darbai. Tai galėjome pastebėti ir II pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komitete posėdyje, įvykusiame gruodžio 11-12 d. Chicagoje.

Posėdis buvo darbštus, kalbus ir gausus. Tačiau daug konkrečių uždavinių dar vis liko neišspręsta. Gerai, kad nors degančiuose reikaluose pajudėta iš mirties taško.

Pavėluota su vakarinių programų komisijos ir leidinio redakcijos sudarymais. Užtat buvo nubalsuota komiteto prezidiumą įpareigoti aukščiau minėtus vienetus sudaryti ligi Naujųjų Metų.

Beje, kalbant apie komiteto prezidiumą norisi iškelti ir vieną, sakykime, keistą įvykį. Neoli-

— Du rinkimus pralaimėję kandidatai į Urugvajaus prezidentus kausis dvikovoje. Abu yra generolai, o kariuomenės garbės teismas dvikovą pripažino teisėta, priešrinkiminėse kalbose jie vienas kitą įžeidė.

— Britų ir prancūzų bendrai statomas užgarsą greitesnis keleivinis lėktuvas Concord kainuos 31,2 mil. dol. Pirmieji lėktuvai bus pagaminti 1974 m. Gaminotojai turi jau 112 užsakyimų.

tuos atstovas buvo priimtas į prezidiumą, tačiau pirmą dieną posėdyje visiškai nedalyvavo, o antrąją dieną sugebėjo išsėdėti vos penketą minučių. Tai vis dėlto keistas elgesys, juoba, kad jo atstovaujama organizacija labai dažnai mėgsta kritikuoti komiteto darbus.

Posėdyje buvo daugiau diskutuota neatliktieji darbai. Dr. A. Norvilas, studijinės programos komisijos pirmininkas, pranešė apie ruošiamas studijų dienas, atidaroamojo posėdžio ir vasaros stovyklos akademines programas. Šiuo metu yra ieškomi ir kviečiami prelegantai. Jis taip pat pranešė apie sunkumus surasti studijų dienoms vietą. Numatytos yra dvi vietovės: Kent State universitetas ir Londono universitetas Kanadoje.

Buvo iškeltas ir mūsų mirusio jaunuomenės bičiulio visuomeninko Juozo Bačiūno pagerbimas. Šiuo klausimu nutarta pasirūpinti ir sprendimą padaryti.

Dar buvo nemažai kalbėta apie nelietuviškai kalbančio jaunimo įtraukimą kongreso programon. Taip pat svarstytos ir komiteto biuletenio problemos. Buvo iškelta nemažai nepasitenkinimų dėl silpno biuletenio redagavimo ir nepakanda-

mos informacijos.

Kongreso finansų kontrolierius S. Mikaliukas pranešė, kad jau išleista apie 4000 dolerių, paruošiamuosius darbus bevykdant. Jo nuomone, tai ypač kukli suma.

Antrąją dieną komitetas įklimpo į taisyklines painiavas, svarstant kongreso atstovų reikalus. Mat, buvo pagaliau norėta išsiaiškinti, kas per žvėris yra kongreso atstovas ir kasgi pagaliau gali tuo atstovu būti.

Kongresan bus renkama 250 atstovų. Buvo įklimpta, kai pradėta svarstyti pačio komiteto atstovavimo teisės. Vieni nariai norėjo būti atstovais, o kiti — ne. Na, ir pradėta diskutuoti. Buvo kalbamasi keletą valandų, kol pagaliau "nutarta" neleisti nė vienam komiteto nariui kandidatuoti į atstovus. Bet... iš tos painiavos šiaip taip buvo išsikapsyta, nubalsavus, kad tik visas komitetas negali kartu (sic) kandidatuoti, bet individualiai gali kandidatuoti kiekvienas komiteto narys.

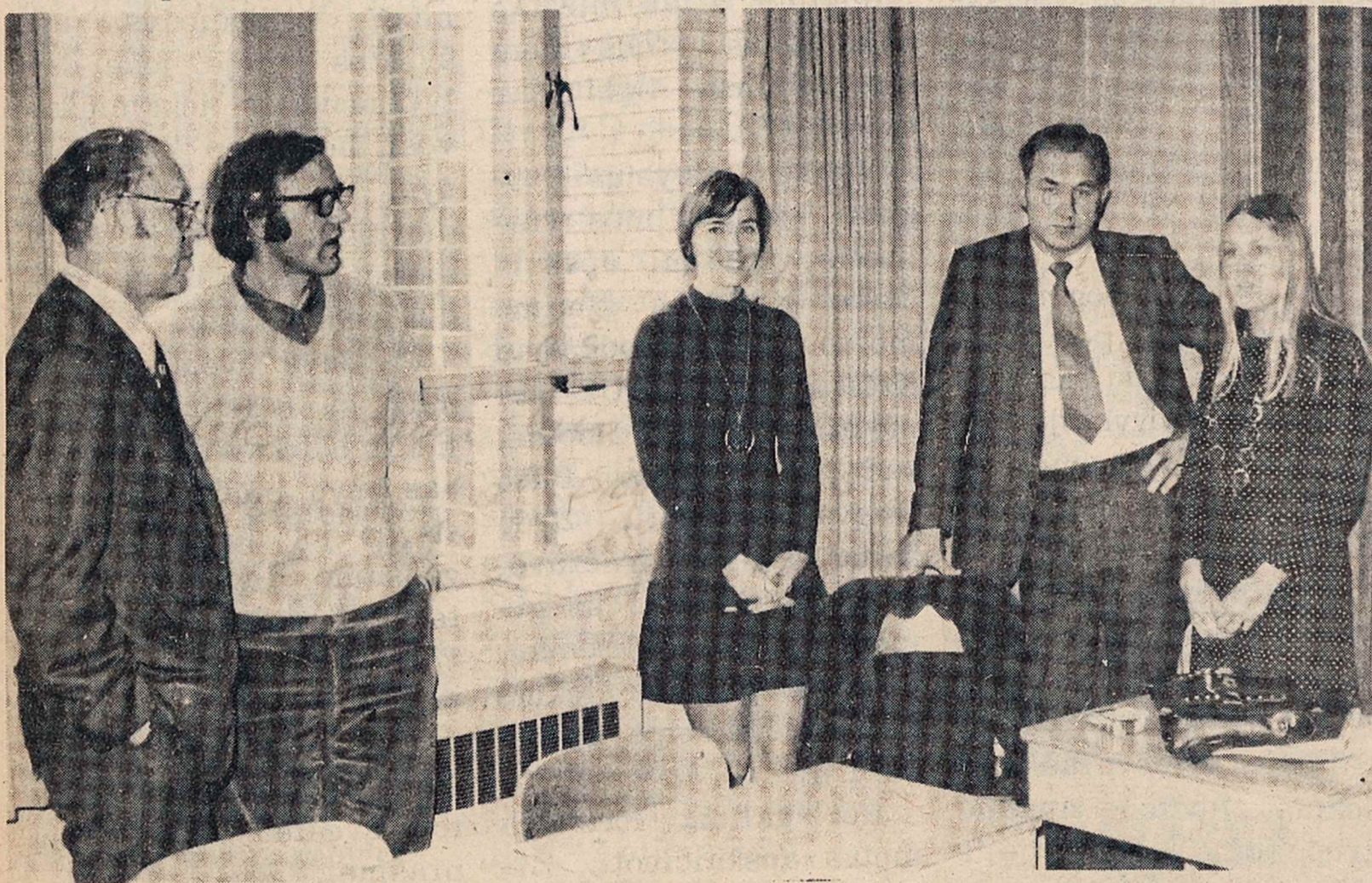
Šią sriubą išsrėbus, buvo sustota ties peticijų komisijos ir vasaros stovyklos vadovybių klausimu.

Posėdyje gan gausiai atstovaujami buvo kanadiečiai. Jų atstovai atsivežė su savim ir kruopščiai paruoštą stovyklos planą, kuris buvo priimtas. Tik buvo paprašyta visą planą sukonkretinti.

Bene geriausias "raportas" buvo kongreso atidarymo komisijos pranešimas, kuris buvo konkretus ir tvarkingas. Tai vis komisijos pirminko R. Kasparo nuopelnas. Jo vadovaujama komisija jau yra sutvarkiusi planą, kaip visus dalyvius užregistruoti, kaip apnakvindyti, kaip, kur ir ką Chicagoje reikės susirasti, pamatyti arba ir nepamatyti.

Posėdžio metu buvo išklausytas ir finansų komiteto pranešimas (A. Sabalis iš juostelės).

Jonas Šoliūnas

Antroje pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komiteto posėdžio pertraukos metu Chicagoje. P. Maletos nuotraukoje iš kairės: J. Šlajus, NL bendradarbis J. Šoliūnas, R. Kviklytė, St. Lukauskas ir A. Valaitytė.

Lietuvių studentų suvažiavimas

Arti dviejų šimtų studentų dalyvavo Šiaurinės Amerikos lietuvių studentų sąjungos metiniame suvažiavime, įvykusiame lapkričio 25–28 dienomis "Toronto priemiesčio "Downtown" viešbutyje.

Buvo aptarti sukliausiai besivystanti organizaciniai reikalai, išklaustyta pranešimas apie būsimą jaunimo kongresą, pabaltiečių simpoziume diskutuotos etninės kultūros, pristatytas knygos apie Simo Kudirkos tragediją rankraštis, lankęsi Lietuvoje pasakojo išpūdžius. Buvo dveji šokiai ir užbaigimo balius. Penktadienio šokių įžangoje rodytas skaidrių montažas.

Dalyviai išsiskirstė jau antrus metus paeiliui nepajėgę išrinkti naujos centro valdybos. T. Žiburių žiniomis, ji bus renkama korespondenciniu būdu...

Tai buvo jau 21-mas studentų suvažiavimas. Daugumas dalyvavusių dar nebuvo gimę, kai Kavolis, Vardys (tuomet dar Žvirdžiū vadinęsis) ir kiti didelėje idealoginėje įtampoje kūrė bendrinę JAV lietuvių studentų organizaciją. Prie jos dešimtmečiu vėliau buvo priglauti ir Kanados studentai, kuriems dabar jau antru kartu teko visuotinio suvažiavimo rengimas.

Sąjungos pirmūnams netrukus išvirtus profesoriais ir kitiems dar lietuviškų mokyklų auklėtiniais baigus studijas, sąjungos veikla palaipsniui menkėjo, nors pastaraisiais metais vėl rodosi tam tikros gyvasties žymių. Trūksta tikrai vadų, kurie sugebėtų prasmingai veiklai uždegti jei nebe kalba tai prisirišimu lietuviams tebesijaučiančius.

Simo Kudirkos nebėra gyvo, įrodinėjo bostoniškis Algis Rukšėnas, amerikiečių žinių agentūros tarnautojas, Kudirkos išdavimo aplinkybes kruopščiai tyręs ir dabar

baigęs ruošti rankraštį knygai anglų kalba, tuo tarpu užvadintai "Incident on the Vigilant". Kiek iš suvažiavime autoriaus paskaitų ištraukų galima spręsti, knyga parašyta gyvu, pasakojančiu tikrovinio romano stiliumi.

Stengiamsi knygai rasti žinomą leidyklą, kadangi autoriaus ar visuomenės lėšomis išleidimas per vadinamą "vanity press" nerastų platesnio dėmesio amerikiečių skaitytojuose, kuriuose labiausiai ir norima palaikyti lietuvių tragedijos atminimą. Viena rimta leidykla rodanti dėmesio, bet konkretaus susitarimo dar neatsiektą.

Nors knygą jis baigia su Kudirkos ištempimu į sovietų laivą, Rukšėno dėmesys įvykiui tęsiasi. Nuomonę apie Kudirkos nužudymą jau "Sovietskaja Litva" laive jis remia sovietų pareigūnų perskubiais pareiškimais tuojuo po įvykio, kaip ir aiškiai Maskvos leistomis viena kitai prieštaraujančiom "antimis", bei atsakingų rusų vėlesniu nubaudimu.

Didelį klausimą kelia Kudirkos nepanaudojimas atšiaurios vakariečių viešosios opinijos sušvelninimui. Argi ne todėl, kad jo jau nebūta gyvo? Pagaliau tariamame teisme Kudirkos pasakytas apsigynimo žodis, kažkieno apsikriai paskleistas Vakaruose, per daug sutampa su egziliu norais ir net frazėmis.

Nei iš rusų pogrindžio spaudos UPI perduotos žinios apie Kudirką baudžiamojo stovykloje negali būti priimamos už gryną pinigą, kol nėra akivaizdinių įrodymų.

Daugiau kaip trys tūkstantčiai skaidrių daugialypiniame ekrane mirgėjo penktadienio vakaro programoje prieš pradėdant šokius. Bostono jaunimo grupė įdėjo daug darbo ir lėšų į ketursdešimt minučių trukusį spektaklį. Keturiomis prožektoriais

keičiamomis skaidrėmis, magnetinėje juostoje įrašyta muzika ir pasakojimu buvo atsektas Lietuvos kelias į nepriklausomybę 1865–1918 metais.

Toks, po 1967 m. Ekspo ypač paplitęs, "multimedia" būdas yra labai efektyvus. Galima manyti, kad spektaklį matę studentai daugiau sužinojo apie šį mūsų netolimos istorijos tarpsnį, nei per eilę metų šeštadieninėse mokyklose.

Atlikime galima daug ką taisyti. Pavyzdžiui, skaidrių kokybė nelygi, keitimo tempas pernuobodus. Neišnaudota, net nemėginta naudoti visos eilės galimybių. Būtų gera garsą ir prožektorius sinchronizuoti kompiuteriu, jog viskas eitų be užsikirtimų — tai šiais laikais nėra taip prabangu.

Vis dėlto lieka bostoniškiam palinkėti spektaklį, tegul ir tokį koks buvo, parodyti platesnėm, ypač mokyklų auditorijom.

Vis daugiau jaunimo pradeda lankyti savo tėvų žemę. Susidomėjimą jausdami suvažiavimo rengėjai šeštadienio popietės dalį paskyrė išpūdžių iš Lietuvoje viešam pasidalinimui.

Pasakojo vien merginos, visos pilnos daugumoje giedrių prisiminimų. Kai kurios jų turėjo progų pabendrauti su savo bendraamžiais. Vilniaus studentai joms atrodė labiau išprusę, giliau į viską žiūrį, nei amerikiečiai — "čia mes tikrai a good time group". Tokią pastabą parėmė ir šiame suvažiavime vyravęs apatiškumas.

Lankytojoms išpūdi darė jaunimo lietuviškumas bei atkaklumas prispauždėjams ir nelaisvės sistamai. Nors girdėjo: iš vienos pusės Antkalnyje studentų dainuojamos partizanų dainos, iš kitos — nusivilta studentų vakarėly girdint Beatles dainuškas, traukiamas angliškai.

Vilniečiai buvo smalsūs Amerikos gyvenimui, jos literatūrai, mokslui, kultūrai. Betgi buvo ir nepasiruošusias merginas provokavusių klausimų apie Vietnamą, negrų teises ir panašiai. Tad buvo patarta vykstantiems labiau susipažinti su savo krašto gyvenimu, nes reikės apie tai daug pasakoti.

Bendra nuomone, išvykos į Lietuvą naudingos ir rekomenduotinos kitiems. Buvojimas tėvynėje sustiprino lietuviškumą. "Man nebereikia klausti, kas esu — aš jau žinau. Vakarykštės skaidrės man nebe vien šiaip paveikslai — aš juos jau suprantu", sakė viešnagė Lietuvoje tebe gyvenanti studentė. a.

svetur, atrandame kitokių papročius, kuriuos irgi mėgstame.

Amerikoje visi pažįsta tą nutukusį, storą, raudonais skruostais, baltais plaukais ir balta ilga barzda senuką. Jis yra kilęs iš vyskupo Šv. Nikalojaus, labai asketiško, gyvenusio ketvirtame šimtmečiuje Mažojoje Azijoje. Vokietijoje tas šventas vyskupas gruodžio 6 d. lanko mokyklas, klauso vaikų poterių ir duoda dovanas. Vokiečiai atvežė jį į Ameriką, kur jis pavirto į Santa Claus arba Kalėdų senį.

Pirmos kalėdinės atvirutės buvo padarytos Anglijoje. Jas pagamino J. C. Harsley 1843 m. su parašu "A Merry Christmas and a Happy New Year to you".

Kalėdų eglutė prasidėjo Vokietijoje. Vokiečiai pagony garbino ažuolą po juo ir vestuves keldavo. Šv. Bonifacijus pakaitė ažuolą į eglę ir davė krikščionišką prasmę. Martynas Liuteris labai išplatino eglutės su žvakėmis ir žvaigždėmis.

Žvakės languose yra airių kilmės.

Kalėdų dovanos. Jau pagony žinojo tą paprotį Saturnalių metu. Krikščionims tas paprotys turi aukštesnę reikšmę. Dangus dovanojo mums Kristų, o mes dovanojame kitiems ką gero turime. Vienur tas dovanas duoda Kalėdų senis, kitur

Kalėdų papročiai

Šventasis Raštas nesako, kada Kristus gimė, nemini nei dienos, nei mėnesio, nei pagaliau metų. Anais laikais romėnai ir visi, kurie Romos imperijai priklausė, metus skaičiuodavo nuo Romos įsteigimo, nuo AUC, kas reiškė "ab urbe condita", nuo miesto įsteigimo, o tas miestas buvo Roma. Toks metų skaičiavimas ilgai dar tęsėsi.

Vėliau Doinysius Exiguus, skitų kilmės vienuolis, 525 m. apskaičiavo Kristaus gimimo metus. Jam atrodė, kad Kristus gimė AUC 754 metais. Dabar žinome, kad jis apsiriko. Buvo lengva apsirikti. Žydų tauta Kristų ignoravo, nesidomėjo, kada jis gimė, ir nerašė kronikų. Romėnai pagony niekino žydus ir nekreipė dėmesio į jį.

Bet galima Kristaus metus apskaičiuoti. Žinome, kad Kristus gimė Augusto laikais. Žinome, kad Erodas mirė AUC

750 metais, taigi Kristus negalėjo 754 m. gimti. Dabar manoma, kad Kristus gimė tarp 8 ir 6 metų prieš Anno Domini.

Idomu dar ir tai, kad krikščionys Kalėdų pradžioje nešventė, pradėjo švęsti tik 4 š. pradžioje.

Pagonys turėjo savo religines šventes. Pirmieji krikščionys tas šventes žinojo, jose dalyvaudavo ir linksmindavosi, bet, kaip krikščionys, jau nebegalėdavo dievaičių garbinti, todėl vietoje pagoniškų dievaičių įvedė Kristų.

Pagonys šventė Saturnalia su dideliu džiaugsmu ir išdykavimu. Saturnas buvo piūties dievaitis, o jo diena būdavo gausumo, derliaus šventė. Tai būdavo gruodžio 17 d. Kiek vėliau, gruodžio 22 d., būdavo saulės šventė — Solstitium arba saulėgrąža. Krikščionys tom šventėm davė naują prasmę.

Mes, lietuviai, žinome Kūčias su įvairiais valgiais. Dabar gyvename

PRO BLAKSTIENAS

Gruodžio 4 d. LFB Los Angeles sambūris surengė tradicinį prieškalėdinį literatūros vakarą, kuriame dalyvavo neseniai išleistų partizaninių knygų autoriai: Jurgis Gliauda (Aitvarai ir giria), Aloyzas Baronas (Vėjas lekia dykuma) ir Anatolijus Kairys (Ištikimoji žolė).

Trumpą įvadinį žodį tema "Laisvės kovotojas tikrovėje ir literatūroje" tarė rašytoja Alė Rūta. Pirmoje dalyje minėti autoriai du kartus pasirodė scenoje. Antroje programos dalyje L. A. dramos sambūrio nariai D. Mackialienė, V. Jautilienė ir A. Giedraitis paskaitė būdingesnes romanų ištraukas. Su fortepiono muzika prisidėjo R. Apeikytė.

Tiek aktoriai, tiek pianistė savo dalį atliko įspūdingai. Kas kita su pirmąja dalimi. A. Kairys, užuot skaitęs kūrybą, atsistojęs prie mikrofono išdrožė politinę kalbą, kurioje gerokai pavanojo tuos nedorėlius lietuvius liberalus, vis dar neįvertinančius jo prirašytos literatūros. J. Gliauda aistringai, nors sunkiai girdima dikcija (reikia turėti tris ausis) aiškino, kaip jis rašęs savo knygas. A. Baronas padarė neblogą įspūdį su trumpa, gyvai suregzta novele. Bet antrą kartą išėjęs scenon pažėrė tra-ta-ta ritmu

pats dieviškas Kūdikėlis, kitur Trys Karaliai. Yra įprotis, kad turtingieji duoda dovanas neturtiniams, visiems patarnautojams, laiškų nešiojams ir pan.

Trejos mišios prasi-dėjo Palestinoje. Pirmos mišios pačiame Betliejuje, naktį, antros iš ryto, trečios jau dieną. Paprotys perėjo į Romą, vėliau paplito kitur. Atrodo, kad popiežius Sixtus III (mirė 440 m.) įvedė tą paprotį.

Visiems linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų. J. Venckus, S. J.

parašytus ketureilius, kurie nuriedėjo kaip traukinuko vagonėliai.

LFB LA sambūris, palaikydamas kasmetinę literatūros vakaro tradiciją, nusipelno palankaus žodžio. Jei praeitais metais buvo leista pasireikšti poetams, šimet garbė atiteko prozos kūrėjams.

Žinoma, dėl pastarojo vakaro per tiršto ir vietomis gana monotoniško turinio norisi papriekaištauti. Būk kantrus ir išsėdėk kėdėje daugiau kaip tris valandas... Kam iš viso reikia ketvirtų valandos eikvoti pristatinėjant garbės svečius, dalyvius ir jų žmonas, jei programa ir taip jau perpildyta? O kas liečia politiką, aišku, nuo to sunku išsisukti. Iš kur gali žinoti, jei kokiam svečiui užeis noras literatūros vakaro proga oratoriškai paspirginti liberalus.

Los Angeles "Lietuvių žinių" (Šv. Kazimiero par. leidžiamo biuletenio) skaitytojai Padėkos dienos išvakarėse susilaukė pastiprinančių aforizmų.

Štai vienas: "Dėkingumas tai jausmas, kuris klesti tik kilniose ir tvirtose asmenybėse. Sugedusieji ir silpnieji visada yra nedėkingi". Aforizmas kvepia Fr. Nietzsche's tendencija — pabrėžti stipriųjų pranašumą prieš silpnuosius. Šių dienų psichologija ir sociologija galvoja kitaip: silpnieji dažniausiai silpni ne dėl savo kaltės. Paveldėjimas, sąlygos, auklėjimas prisideda prie jų silpnybių.

Kitoje sentencijoje poetiškai sakoma: "Dėkingi žmonės, kaip vaisingi laukai, gautas gėrybes gražina dešimteriopai atgal". Gražus pasakymas, tik jo aritmetika (dešimteriopai) neturi jokio realaus pagrindo.

Po to seka kiniečių išmintis: "Nedėkingas, kad vandenį gerdamas šulinio

kasėją užmiršta arba žirnius valgydamas negalvoja apie tą, kas juos pasėjo". Patarimas nepraktiškas, nes neįmanoma kiekvieną kartą, dėdant kėsnį burnon, galvoti apie žemės ūkį, o prieš vandens stiklo mastyti apie vandens tiekimo valdybą.

Čia pat cituojama ir M. Pečkauskaitė: "Žmogus ateina į šią žemę ne tam, kad krautų turtus, rinktų delnų plovimą, ieškotų garbės. Visa tai nepastovūs, beverčiai, nykūs blizgučiai. Mūsų tikslas turi būti amžinas. O amžinas tikslas — tai mūsų sielos tobulumas". Nuostabūs žodžiai...

Amerikiečiai šią mintį išreiškia santūriau — turtas neneša laimės, tačiau kai kam jis nuramina nervus.

LEIDYBOS ARUODUOS

KETVIRTOJI RINKTINĖ

"Laiškai Dievui" — taip gana pretenzingai Danguolė Sadūnaitė-Sealy pavadino savo ketvirtąjį eilėraščių rinkinį, kurį 1970 metais išleido Ateities literatūros fondas Brooklyne, JAV.

Išėivijos poezijos mėgėjams Danguolės Sadūnaitės eilėraščiai jau pažįstami. Tai trumpi, paprastai kiek kampuoti, kai kieno vadinami "imazinistinėmis" posmai, kuriais autorė stengiasi išreikšti kokio reiškimo ar vaizdo esminį bruožą. Šiame rinkinyje išspausdinti 47 eilėraščiai.

Viršelį piešė Nijolė Vedegytė-Palubinskienė. Kaina 2 dol. za

Skaitydamas mūsiškes recenzijas ar šiaip straipsnius, protarpiais užkliūnu už kai kurių rašėjų įpročio — vietoj "aš" vartoti iškilmingą "mes". Ši forma kai kur neišvengiama, bet dažniausiai vartojama visai be reikalo. Minėtoje A. Paškaus recenzijoje randu: paliekame, skaitome, bandysime... atrodo, lyg autorius savo straipsnį rašytų kitų padedamas.

Neimponuoja ir tas lindimas į trečio asmens kailį, būtent: "rašėjo nuomone", "recenzento galva", "nesustoja betgi skaitytojas stebėjęsis" ir pan. Ar ne gana pasakyti "mano galva", "mano nuomone", "aš stebiuosi". Jei autorius pasirašo straipsnį, jis neturėtų

bijoti ir savojo "aš".

Kuklumas? Man regis, su tuo "mes" ar "jis" autoriai kaip tik savo mintis "nekukliai" išplečia į kolektyvinę plotmę. Kas kita su vedamaisiais, kai šnekama redakcijos vardu. PRANAS VISVYDAS

kinyje neišsitenka grynai teologiniuose svarstymuose, bet savo apsiskaitymą ir erudiciją parodo literatūroje, mene, aplamai intelektualinėse sferose, nors ne su visomis jo cituojamų autorių interpretacijomis visi sutiks, o teologiniu požiūriu jo knygą tegalėtų įvertinti tos srities specialistas.

Autoriaus sakinyse sklindus, organiškai lietuviškas, ir, kalbėdamas apie abstrakčius dalykus, jis vis dėlto sugeba išsireikšti paprastai ir suprantamai.

296 psl. knyga papuošta spalvotu Giedrės Vaitienės viršeliu. za

MŪSUOSE RETAS ŽANRAS

Essays arba apybraižos yra iš tiesų retas žanras mūsų leidyboje. Periodikoje to žanro prozos dar kartais užtin-kame, o atskiromis knygomis gal tik Bronys Raila yra tam žanrui pri-skirtinus samprotavimus išleisdinęs.

Dabar Lietuviškos knygų klubas Chicagoje išleido panašaus žanro veikalą: kun. Alfonso Grauslio "Ieškau Tavo veido". "Tavo" čia, be abejo, rašytinas didžiąja raide, nes autorius iš tiesų kreipiasi į Dievą.

Dar prieškariniame Kaune savo inteligentijai skirtais pamokslais atkreipęs dėmesį, autorius šiame samprotavimų rin-

ALFONSAS GRAUSLYS

SUANGLINTAS CURRICULUM VITAE

Anatolijus Kairys yra bene produktingiausias vaidinimų rašytojas išėivijoje. Jo vaidinimai paprastai parašyti modernia maniera, bet visuomet bando spręsti labai svarbias lietuviškas problemas.

An. Kairio dviejų veiksmų "komiška tragedija", pavadinta "Curriculum vitae", yra vaidinimas, kurio veiksmas vyksta viešbučio koridoriuje, kuris simboliškai, matyt, turėtų vaizduoti Jungtines Tautas, o visi veikėjai taip pat, atrodo, numatyti vaizduoti vieno-kius ar kitokius simbolius. Vaidinimas jau buvo Dariaus Lapinsko statytas lietuvių kalba Chicagoje.

Dabar A. Milukas vaidinimą išvertė į anglų kalbą, o Lietuvių Dienos, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029, USA, išleido atskira 88 psl. knyga. Kaina nepažymėta.

• Sol. E. Kaniava drauge su rusais ir kitais spalio mėn. dalyva-vo kultūros dienose Mongolijoje.

Lytis ir revoliucija

Kęstutis Paulius Žygas

1920 metais Eugenijus Ivanovičius Zamiatinas (1884–1937) baigė antiutopinį romaną "Mes", kurio pilnas tekstas rusų kalba pasirodė tik 1952 metais, ir tai ne Maskvoje, bet New Yorke. Per tą laikotarpį romanas buvo išverstas į aštuonias kitas kalbas. Spėjama, kad "Mes" buvo prototipas Aldous Huxley 1932 m. romanui "Brave New World", kaip ir George Orwell 1949 m. išleistam romanui "1984". Abu pastarieji veikalai plačiai žinomi ir tebeskaitomi. Tačiau "Mes" tebėra, palyginti, nežinomas, nors yra kritikų, kurie laiko Zamiatino kūrinį pačiu geriausiu antiutopiniu romanu.

Patrauklu ir lengva įžiūrėti žiaurią sovietinę kritiką "Mes" puslapiuose. Tačiau 1920 metais dar nebuvo aišku, kuria kryptim nauja valdžia pasuks, ir Rusijos kančios tuo metu priskirtinos ne tik sovietų, bet ir civilinio karo, bado, ir pirmojo pasaulinio karo pasekmių sąskaiton.

Tačiau būtų į šį romaną žvelgti, kaip į svarstymą modernistinės pasaulėžiūros, kuriai nebuvo leista pilnai išsivystyti Rusijoje, bet kuri subrendo šio šimtmečio trečiam dešimtmetyje Vokietijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje. Modernistinė arba avantgardinė pasaulėžiūra turėjo savo status, su kuriais Zamiatinas atrodo, buvo intymiai susipažinęs, nes juos taip taikliai atvaizdavo savo romano puslapiuose.

D-503 laimingai gyvena ir dirbo Vienybės valstybėje. Jo profesija – matematikas, jo darbas – paruošti "Integralo" iššovimą į visatą, kur "Integralas" skleis Vienybės valstybės ir Geradario šlovę bei pranašumą.

Kai D-503 nebuvo darbovietėje, jis linksminosi su savo drauge O-90, arba sėdėdavo bute prie rašomojo stalo, ant kurio laikė savo dienoraštį. Dienoraštis nebuvo mūsų matematiko sumanymas. Jis jį pradėjo, paskaitęs "Vyriausybės Žinių" raginimą visiems numeriams kurti literatūros veikalus, giriančius Vienybės valstybės grožį bei didingumą. Visi šitie kūriniai bus "Integralu" siunčiami kitų planetų gyventojam, kurie bus rašinių argumentais įtikinti arba vėliau jėga priversti būti laimingais.

Skaitydami dienoraštį mes susipažįstame su D-503, sužinome apie jo darbą, apie jo pasididžiavimą Vienybės valstybe ir apie pasėkmes D-503 gyvenimui, sutikus viliojančią E-330. Jis buvo laimingas ir niekuo nesirūpino tol, kol ji neįsibrovė jo gyvenimui. Su pažintim kilo klausimai, prasiėjo rūpesčiai, atsirado galvosūkių.

Kadangi šitokios nelaimės neturėjo įvykti Vienybės valstybės numerių gyvenime, susipažinkime, kaip Geradarys buvo suplanu-

ves vyrų ir moterų santykius šioje valstybėje.

Vedybos, neištikimybė, abortas – nežinomi Vienybės valstybėje. Geradarys juos panaikino, nes tai buvo nereikalingos atliekos iš tolimos praeities. Šeima, žinoma, nebeegzistavo.

Šeimos nereikalingos, nes valstybė vaikus išaugina, ir numeriai gali džiaugtis visiška lytine laisve. Lytinė laisvė, kaip ir viskas Vienybės valstybėje, jau prieš šimtmečius buvo rūpestingai racionalizuota. Lytinės laisvės racionalizacija šitaip pasireiškė Vienybės valstybėje:

Kiekvienas numeris turi lytinę teisę į kiekvieną kitą numerį. Reikia tik nueiti į atitinkamą įstaigą ir įregistruoti pageidautą asmens numerį. Pageidavimą įstaiga praneša pageidautam numeriui ir įteikia šviesiai rožinį bilietą pageidautojui. Su šiuo bilietuku pageidautojas pasirodo pageidaujamojo bute lyties dieną. Šviesiai rožinis bilietukas suteikia užuolaidų teisę abiem numeriam, t. y., teisę nuleisti stiklinio buto užuolaidas ir tada prisistoti penkiolikos minučių ribose.

Bet lytinė racionalizacija nėra nuodugnė, nes kartais iškyla situacijos, kurių, atrodo, Geradarys neįmatė. Pavyzdžiui, ar numeris gali atsisakyti kito numerio lytinio pageidavimo? O kas, jeigu numeris jau užprenumeruotas arba nepakandamai prenumeruojamas? Ir senėjimo procesas nesusabdytas. Tai nėra tušti klausimai, jų nepamirškime, nes jie komplikuoja D-503 santykius su trim moterimis: E-330, O-90 ir U. O jo problemos tikrai neeilinės ir nesiriboja vien lytim.

Jauna O-90 jau keleri metai yra D-503 įregistravus savo vardą. Jam patinka O-

90. "Jos mėlynos akys buvo atdaros – mėlyni langučiai – ir aš žvelgiau jų vidun, ir nieko tenai neradau, t. y., nieko nereikalingo ar papildomo". Jos kūnas "apvalus, lyg autekintas, o ta rožinė O, jos burnutė, atidaryta sutikti kiekvieną mano žodį pusiaukelyje. Ir dar kita ypatybė, jos putlus riešas turi mažą raukšlytę – raukšlytę, kuri dažnai matoma vaikų riešuose".

U, antra vertus, yra vyresnė už O-90 ir net vyresnė už D-503. Ji prižiūri pastatą, kuriame D-503 gyvena, ir ji dėsto mokykliniam fabrike. Šita pareiginga ūkvedė jam nepatinka. Apie ją savo dienoraštyje jis šitaip rašo: "Ši moteris gerbtina... Bet kiekvieną kartą pamačius jos kabančius skruostus, kurie panašūs žuvies žiaunoms, man kaip tai nemalonu pasidaro". Mūsų matematikas žino, kad ji ketina jį įregistruoti savo vardu, tačiau ji sukelia jo pasibaurėjimą, ir jis viliasi, kad ji amžinai atidėlios tą registraciją.

E-330 labai skiriasi nuo O-90 ir U, nes ji enigmatiška, intriguojanti. "Aš nežinau, ar tai jos akys, ar jos antakiai, bet ji savotiška, ji išlaikė paslaptį, kaip bebandyčiau, nesugebėjau tą nežinomumą apvaldyti, negalėjau jam suteikti matematinio formulavimo".

Jos kūnas buvo "grakštus, kietas, sąmoningai lankstus...". Ji įregistruoja D-503 savo vardu, bet, jiems pirmą kartą suėjus, nežinomais sumetimais ji sujungimo išvengia. Vietoj to, ji suvilioja D-503 kambaryje ir tokiu laiku, kurio Geradarys nebuvo numatęs lytiniam santykiams. Tuo veiksmu D-503 tampa nusikaltėliu Vienybės valstybės akyse. Kodėl E-330 suviliojo mūsų matematiką?

E-330 sukilėlė, jos misija sugriauti Vienybės valstybę. Ji ne vienintelė sukilėlė, yra daugiau. Yra net pagrindinis sąjūdis, pasivadinęs Mefis. Jos rolė tame są-

PRIE VILNIAUS AKADEMINIO TEATRO

jūdyje svarbi.

Mefiai apdairiai ruošia sukilimą. Jie infiltravo Sargų gretas, jie suorganizavo protestą pačių Vienybės dienos apeigų metu, jie apginklavo savo narius, jie paruošė sąmokslą pavogti "Integralą", ir jiems pasiseka susprogdinti dalį Žaliosios uždangos, skiriančios Vienybės valstybę nuo ją supančių žalumynų bei miškų.

Kaip matome, E-330 ir mefiai nepaprastai drąsūs, pasišventę ir apsukrūs. Jų sukilimas ypatingas, atsižvelgiant į šimtmečius, kurių metu Vienybės valstybė tobulino proto kontroliavimo priemones.

D-503 reikalingas mefiam, nes be jo paramos "Integralas" nebus pavogtas. Tačiau šis mefių sąmokslas nuslopintas. Pats Geradarys pasikviečia D-503 pašnekesiui, kuriame jis sužino, kad E-330 jo nemylėjo, o tiktai norėjo jį panaudoti. Ši naujiena įniršina D-503. Kliedis tęsiasi, kol jis pagautas fantazektominei operacijai. Geradarys įsakė šią smegenų operaciją, kada suprato mefių sąjūdžio rimtą pavojų Vienybės valstybei. Po operacijos viską, ką žinojo apie mefius, išpažino Geradariui ir tą pačią dieną D-503 pasyviai stebi išduotosios sukilėlės E-330 lėtą nužudymą.

Panagrinėkim pagrindinių veikėjų tarpusavius santykius. Pradėkim su D-503, mūsų dienoraščio autorium. Siužetui besivystant jam paaiškėja Vienybės valstybės trūkumai, tačiau jis savaime neapsisprendžia prieš ar už esamą tvarką. Jis susimaišęs iki dienoraščio galo, įrašo savo išvalgas, bet jas įgyvendina per klaidą, neapgalvotą akstiną ar kitą įtaigą. Jis pats nustemba savo staigumu, savo atrastais jausmais. Pavyzdžiui, jis pirmą kartą savo gyvenime išimylėjo į E-330. Įrodymas yra jo pavydas ir išsiutimas, sužinojus, kad E-330 turi kitų meilužių. O-90, kuria jis kartu su poetu R-13 dalinosi kelerius metus, niekad nesukėlė panašių aistrų.

Ir dar vienas pavyzdys. Dienoraščiui artėjant prie galo, atsiranda kita, nauja keista emocija: "Kad aš tik turėčiau motiną — kaip žmonės senovėje turėdavo: savo motiną, taip, kaip tik savą... Ir kad būčiau... bent dalelė paprastos žmonijos, jos kūno trupinėlis, apmindytas, sutraiškytas, numestas gabaliukas..."

Bet grįžkim prie D-503 meilės, kuri savotiška, nes tai nėra lygiųjų abipusis išimylėjimas. Jo meilė persunkta pagarba jėgai ir valdžiai. Pagarba taip susilieja su meile, kad jis nesugeba atskirti ar atpažinti sudėtinių dalių. Galbūt, E-330 ši jausmą geriausiai apibūdino: "Tu bijai, nes esi silpnė; tu neapkenti, nes bijai; tu myli, nes negali apvaldyti. Juk žmogus myli tą, kas neapvaldoma". Šitoks D-503 santykis su E-330.

Lygiai tas pats santykis dominuoja jo ryšius su Vienybės valstybe ir Geradariu. Užtat mūsų matematikas nuolatos bijo vieno ar kito autoriteto. Jis svyruoja įtampoje tarp paklusnumo valstybei ir paklusnumo sukilėlei. Jis bejėgis ir pergyvena nuolatinius vidinius prieštaravimus. Kadangi lygiai sužavėtas abejom jėgom, jo įtempimo stovis nuolatinis.

BUS DAUGIAU

M.Čapkauskas

NAZARETO MALŪNAS

— Galiu būti tikras, — garsiai pasakiau, — kad Lora mane myli. Būtinai pas ją eiti. Bet ne mūrininku apsimečiau, ne ryt ar poryt, bet šiąnakt. Tik šiąnakt parodyti jai, kad aš jos meilę supratau, kad aš jos meilę pajutau. Koks aš juodnugaris. Kodėl aš jai nepasakiau, kad aš ją myliu? Būtinai atitaisyti šią žioplystę. Būtinai įrodyti jai, kad mano gyslose teka ne išrūgos, bet riteriškas kraujas. Ach, kokie karšti buvo jos skruostai. Lietaus suvilgyti, bet karšti. Taip... Dviaukštis namas tam sode... Ten šiąnakt siunčia širdis, ten turiu ir būti. Jokių svyravimų. Pirmyn, Grigaliau...

Tuo momentui išgirdau klausai nemalonų atidaromo lango gurgždesį, lyg kas nors trauktų piūklu per akmenį. Pakėliau galvą. Į mane žiūrėjo moteris. Žiūrėjo ramiai, kai kurios rankos delnu parėmusi smakrą, panašiai kaip žiūri susimąstęs šachmatininkas.

Tai buvo Monika. Tai buvo ta pati moteris, apie kurią Rapolas sakė: "Uh"...

— Kas ten toks bumba vienas? — prabilo ji. — Oh, Daratos įnamis... Užsik pasikalbėti.

— Ar Samtis yra? — užklausaui.

— Nėra, bet tuojau ateis.

Iš siaurų lentgalių sukaltais laiptais užlipau aukštyn. Moniką radau sėdinčią jau ne prie lango, bet ant sofos. Kilstelėjus ranką, ji mane paprašė sėstis. Nežinau kodėl buvau išitikinęs, kad Samčio butas turėjo būti apleistas, bet buvau suklydęs. Viskas buvo labai švariai sutvarkyta. Niekur nesimatė jokių pelėsių, jokių šiukšlių, jokių dulkių. Kiekvienas daiktas buvo savo vietoj, nors nežinojau, ar tas kambarys buvo Samčio ar Monikos. Mažoje spintelėje matėsi keliolika knygų. Ten buvo keli Ibanezo romanai, Biblija ir dar kelios, kurių autoriai man buvo nežinomi.

Reikia sutikti su Rapolo tvirtinimu, kad Monika labai gražiai atrodė. Jos trikampio formos, truputį šlakuotas veidas, pilna krūtinė, kuri visais amžiais novelistų laikoma geriausia moters reklama, darė ją itin patrauklia.

— Mačiau, vaikinė, — prabilo ji, — kad čia buvai ne vienas, bet su Lora. Atsiprašau, kad aš jūsų abiejų nepakviečiau. Atvirai kalbant, nenorėjau jūsų abiejų kviesti, nes žinau, jog bloga yra ta kompanija, kurioj randasi dvi moterys ir tik vienas vyras. Bet tu, vaikinė, berods būsi Grigalius?

— Taip, Grigalius.

— Chi. Grigalius... Koks keistas ir retas vardas. Iš kur tavo tėvai išpaišė šitą vardą? Bet kaip gyvena Darata? Ji, tur būt, pasakė tau daug ką apie Nazareto malūną, ar ne?

Monika man nedavė progos atsakyti, ji pati klausinėjo ar atsakinėjo.

— Chi. Ar Darata nesakė, kad mano kūnu gėrisi, hu-hu, policijos vadas... Išėjęs laukan, žvilgterėk į dešinę. Paskutiniame name gyvena tas vadas. Vedęs, su keturiais

vaikais. Prie tvenkinio dažnai kaitinuosi saulėje. Žinoma, nuoga. Tas vadas ištisas valandas stovi prie lango ir spokso kaip sfinksas į mane, nors iš tokio nuotolio jis nieko ypatingo negali pastebėti. Chi. Žmogus vedęs, su keturiais vaikais. Jis, tur būt, vakar ten buvo?

— Buvo kur?

— Pas Daratą.

— Aš ten jo dar niekada nemačiau.

— Ir nematysi, nes nežinai kur žiūrėti...

Bet tu nesakyk Daratai, kad buvai Nazareto malūne. Ji pavojinga ir pavydi kaip pantera. Iš jos visko galima tikėtis. Bet tiek to. Aš turiu sukombinavus gero vyno. Gersi?

— Ačiū, negersiu.

— Išgersi, iš... Atleisk man, gera šeiminkė neklausia, bet siūlo.

Monika nuėjo į gretimą kambarį. Iš ten ji atnešė kriaušės formos bonką ir dvi didelės stiklines.

— Moki pilti vyną?

— Manau, kad tam specialių gabumų ar talento nereikia.

— Tai ko lauki? Pilk. Šitam krašte vyrai turi įpilti.

Be jokių pastangų atidariau bonką ir pripildžiau abi stiklines.

— Ehe, ehe... Dar nežinai kaip pilstyti vyną. Niekada nepilk pilnų stiklinių, Grigaliau. Aš tau vėliau parodysiu kiek pilti.

Aštriu žvilgsniu, ji pažiūrėjo į mane ir šyptelėjo. Ir aš šyptelėjau. Nežinodamas ką daryti žiūrėjau į knygas.

— Mėgsti knygas? — ji užklausė.

— Sakoma, kad knygos yra tikri draugai...

— Chi. Sakoma... Ne knygos, bet pinigai yra tikri draugai. Kada bėdos prislėgs, tu iš tų knygų pinigų negausi. Bet tiek to... Išgerkim. Į sveikatėlę mieliausia. Išgerkim, juk tai vienintelis būdas pralinksmiti...

— Kodėl vienintelis?

— Ar nežinai, kad ir mūsų Išganytojas, garbė Jam, taip galvojo. Jis vestuvėse vandenį pavertė į vyną, kad žmonės pasigertų, kad jie jaustų smagūs, kad jie apsimentų, kad jie vaikščiotų keturiom, kad ant rytojaus jiems galva skaudėtų... Jis galėjo vandenį paversti į pieną, bet kokia iš pieno nauda? Jeigu jau net mūsų Išganytojas, garbė Jam, nesurado kitokių priemonių žmones pralinksmiti, tai ką čia mes, vargšai... Išgerkim.

— Išgerti tai išgerti, bet man labai malonu, kad tu, Monika, žinai kas parašyta Šventajame Rašte. Prisipažinsiu atvirai, tos knygos nesu skaitęs.

— Manai aš skaičiau Šventąjį Raštą?... Chi.

— Tai iš kur žinai?

— Man Samtis sakė.

— Bet Samtis man sakė, kad jo Dievas kitoks...

— Eh, su tais dievais... Po velniais...

Išgerkim.

— Monika, kodėl tu keikies? Juk tai nuodėmė...

— Samtis sakė, kad keiksmas nėra nuodėmė. Visagalis, garbė jam, savo įsakymuose neuždraudė žmonėms keiktis. Keikimai nieko nepagadina.

— Bet keiksmų mokytoją turėjai neblogą. Monika suraukė kaktą. Maryt, tokios rūšies komplimentas jai nelabai patiko.

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
dabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Tony's Photo Studio

PORTRETAI VEDYBOS KRIKSTYNOS

SUKAKTUVES MAZAMECIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P. Q.

T. Laurinaitis

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniui ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atmeta: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

DATOS • VARDAI • ĮYKIAI

Kanados Lietuvių Fondo rūpesčiai

Kanados Lietuvių Fon-
do suvažiavimas įvyko
gruodžio 11 d. Toronto
Lietuvių namuose. Susi-
rinkimą atidarė KLF ta-
rybos pirmininkas dr. A.
Pacevičius, kviesdamas
į prezidiumą KLF valdy-
bos pirm. V. Balsį, P.
Janušką ir J. Karką, ku-
rie abu sekretoriavo.

Invokaciją atkalbėjo
kun. P. Ažubalis. Miru-
sieji KLF nariai buvo
pagerbti dalyvių atsisto-
jimu.

Sveikino KLB pirm. E.
Čuplinskas ir KLB To-
ronto ap. pirm. J. Kar-
pis.

Praeitų suvažiavimų
protokolas perskaitė
sekr. P. Januška. Abu
protokoliai buvo priimti
be pataisų.

KLF tarybos pirm. dr.
A. Pacevičius džiaugėsi,
kad nauji nariai įstoja,
dabar jų yra 257. Kapi-
talas auga, artinamės
prie užbrėžtos sumos
100 tūkst. dol.

KLF atlieka didelį lie-
tuvybės palaikymo darbą,
skirdamas per 3000 dol.
iš palūkanų įvairioms
liet. organizacijoms,
švietimui ir kultūrai.

KLF darniai veikia,
palaikydamas glaudžius
ryšius su KLB ir kt. or-
ganizacijomis. Visi pra-

deda suprasti fondo
reikšmę.

Atstovų matėsi iš
Windsoro, Hamiltono,
Sudburio, Delhi, Londo-
no, Tilzenbourgo, tabako
augintojų atstovų ir kt.
Su įgaliojimais suvažia-
vime buvo atstovaujami
159 nariai.

KLF valdybos pirm.
V. Balsys pranešė, kad
per metus kapitalas pa-
didėjo apie 12.000 dol.
Lietuvybės reikalams
paskirta apie \$4000.

Iš fondo išdininko Pr.
Basčio pranešimo paaš-
kėjo, kad nuo praėjusio
susirinkimo prieš metus
KLF paaugo \$12.424,83.
1970 m. turėta pelno
\$4.915,19. Iš jo mūsų li-
tuanistinėms mokyk-
loms, kultūrinėms insti-
tucijoms ir jaunimo or-
ganizacijoms buvo pa-
skirta \$4.425. Metinio
susirinkimo dieną fondo
pagrindinis kapitalas bu-
vo \$76.219,81. Tai džiū-
ginančios skaitlinės, ku-
rios yra visų narių su-
telktinio ir realaus darbo
vaisius.

Revizijos komisija —
pirm. V. Petraitis, sekr.
J. Jankauskas ir V. Lukas —
pranešė, kad knygos vedamos
tvarkingai ir kad jokių
trūkumų nerasta. Admi-

nistracijos išlaidos 1971
m. sudarė \$301,26.

Dr. A. Pacevičius
perskaitė raštą iš mo-
kesčių departamento apie
reikalą sutvarkyti char-
tą, kad įnašai būtų nura-
šomi nuo mokesčių. Šiuo
reikalu kalbėjo KLB
pirm. E. Čuplinskas, dr.
S. Čepas, A. Rinkūnas,
J. Kšivickas, J. Karpis
ir kt.

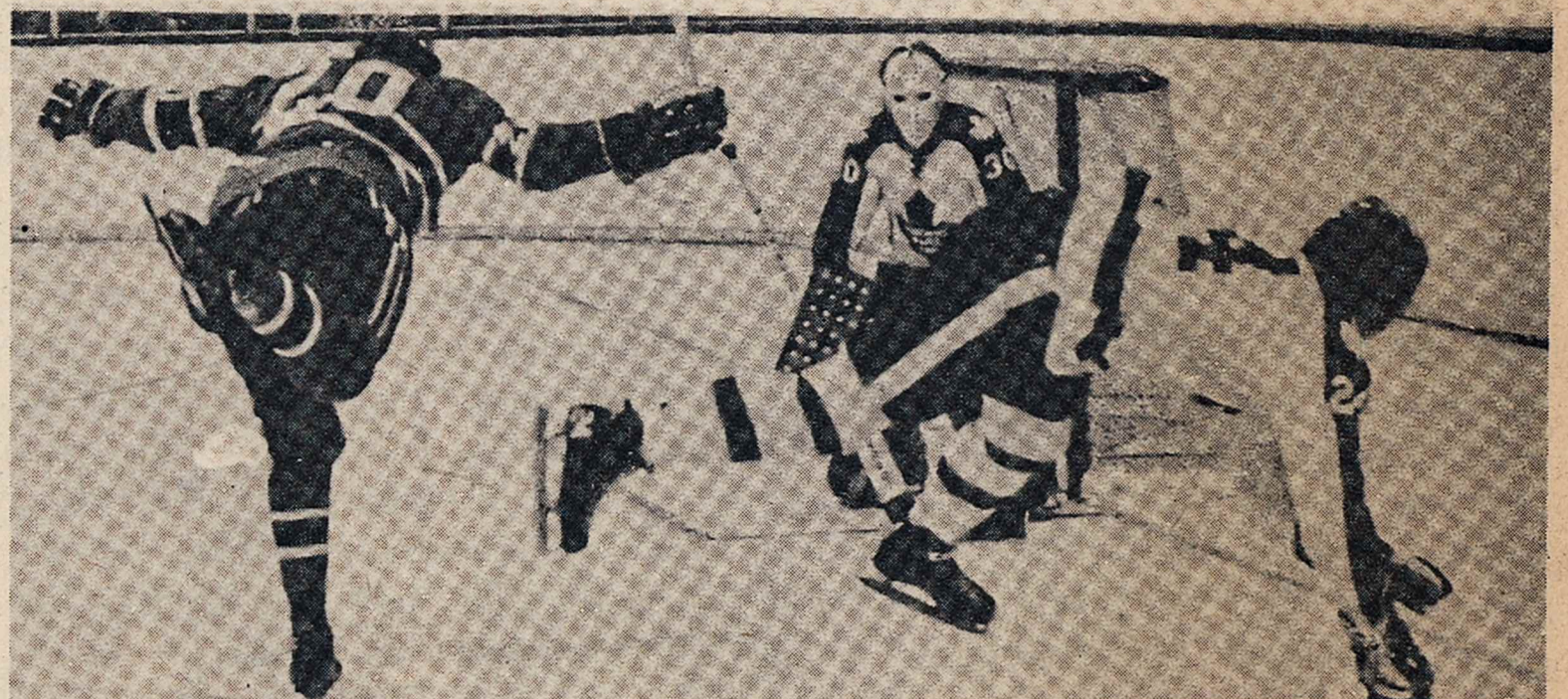
Prieta išvados, kad
reikia šių opų klausimą
sutvarkyti per advokatą
specialistą.

St. Jakubickas siūlė
paruošti taisykles, kaip
įteisinti mirusių narių
palikimus, kaip įpėdiniai
juos turėtų atstovauti.
Pavesta valdybai paruoš-
ti šiuo reikalu projektą
ateinančių metų susirin-
kimui. Dr. A. Pacevi-
čius pažadėjo susisiekti
su JAV Lietuvių fondo
valdyba ir išsiaiškinti,
kaip ten atstovaujami
mirusių narių reikalai.

Patvirtintas auditorius
Klimas.

Buvo J. Bersėno iš-
keltas reikalas, kaip
greičiau surinkti 100
tūkst. dol. užbrėžtą su-
mą.

A. Saulis siūlė, kad
fondo lėšos būtų panau-
dotos ne vien dalinant
smulkiomis sumomis,

LES CANADIENS SONT LA — išdidžiai šaukia montrealiečiai, kai bene geriau-
sia pasaulio ledo rutulio komanda vėl nusiskina laimėjimą. Les Canadiens
jau šešiolika kartų laimėjo Stanley taure, kurios vertė tėra 48 dol., bet kurios
siekia kiekviena profesinio ledo rutulio (hockey) komanda pasaulyje. 1909 me-
tais įsteigta Les Canadiens komanda turi tradicinę teisę į savo eiles įtraukti
kiekvieną prancūzišką kanadietį, kurio gabumai ledo rutulio žaidime yra pakan-
kamai geri. Komandos išvystytas žaidimo stilius yra virtęs pavyzdžiu viso pa-
saulio profesinėms ir mėgėjų komandoms. Tai žaidimo didelė sparta, greitos
ir sudėtingos kombinacijos, meistriškas lazdų valdymas. (Sutrupinta iš Cana-
dian Scene).

bet ir didelį lietuvių reikalą įamžinti didesne suma.

KLF susirinkimas vyko labai draugiškoje atmosferoje, visais klausimais greit sutariant. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Po to dalyviai vaišinosi kava, pyragaičiais ir tęsė draugiškus pasikalbėjimus. J. Karka

NAUJI TF ĮGALIOTINIAI

Toronto apyl. Tautos Fondo atstovybės pirmininkas, vieton atsisakusio V. Liūimos, pakviestas Antanas Firavičius, iki šiol buvęs tos atstovybės vicepirmininku. Jo adresas: 6 Constance Ave., Toronto 3, Ont. Tel. 535-9864.

Hamiltono apyl. TF atstovybės pirmininku, vieton atsistatydinusio J. Stonkaus, LB apylinkės pirmininko pristatymu patvirtintas Alfonsas Patamsis, 34 Cart Wright, Stoney Creek, Ont. Tel. 662-6933.

Delhi apyl. TF įgaliotiniu, vieton persikėlusio kitur gyventi M. Račiaus, LB apylinkės pirmininko pristatymu patvirtintas Gediminas Rugienis, 39 Parkwood Drive, Tillsonburg, Ont. TFAK

ŠALPOS FONDAS

KLB Šalpos fondo komitetas šitaip pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Pleinys, vicepirm. K. Norkus, sekr. A. Pilipavičienė, išd. Br. Grajauskas, Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelių vadovas St. Dalius, nariai L. Kybartienė, J. Seniūnienė ir L. Klevas.

Pirmame posėdyje komitetas nutarė visose kolonijose atkurti Šalpos fondo skyrius, o mažesnėse kolonijose turėti bent šalpos atstovus. Su skyriais bei atstovais palaikyti glaudžius ryšius. Tik tokiu būdu galės būti išvystyta šalpos veikla.

Komitetas taip pat nutarė pavasarį visoje Kanadoje prarasti Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai vajų ir, kiek sąlygos leis, organizuoti Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelius.

Nutarta, kad KLB Šalpos fondo komitetas tuo pačiu eis ir Hamiltono apylinkės Šalpos fondo skyriaus pareigas, papildant komitetą keliais nariais. Šalpos Fondo komiteto susirašinėjimo adresas: KLB Šalpos fondo komitetas, 137 Gladstone Ave., Hamilton 22, Ont.

Komitetas prašo visų skyrių bei atstovų, veikiančių prie apylinkės valdybų, pranešti savo adresus, o jų nesant, visos apylinkės valdybos prašomos suorganizuoti Šalpos fondo skyrius arba paskirti Šalpos fondo atstovus.

Komitetas nori visur atgaivinti kilnų šalpos darbą. Visi dirbdami bendrai, galėsime pasiekti gražių rezultatų.

MIRĖ V. OŠKINIS

Pr. metų pabaigoje Vilniuje mirė 80 m. amžiaus sulaukęs žurnalistas ir vertėjas Vincas Oškinis.

1922-1940 metais velionis redagavo liaudininkų srovės savaitraštį Lietuvos Ūkininką. Sovietams okupavus Lietuvą dirbo Valstiečių Laikraščio redakcijoje.

1944 m. pasitraukė į V. Vokietiją, bet 1948 m. grįžo į Lietuvą. Vilniaus spaudoje buvo paskelbti jo pasisakymai, nukreipti prieš lietuvių emigrantų politinę veiklą. Dirbo Valstiečių Laikraštyje, po to 12 metų Literatūros ir Meno savaitraštyje buvo korektoriumi ir stilistu. Iš rusų kalbos išvertė eilę knygų.

PERTVARKOMAS DARBININKAS

Lietuvių pranciškonų du kartus per savaitę Brooklyne, N. Y., JAV, leidžiamas Darbininkas pereina prie ofsetinės spaudos technikos.

Ofsetu jau kuris laikas spausdinama Nepriklausoma Lietuva, Dirva, Vienybė, Tėvynė, Laisvoji Lietuva, kai kurie žurnalai išėvijoje. Šių leidinių tekstai paprastai surenkami specialiomis elektrinėmis rašomosiomis mašinėlėmis, pvz., IBM arba Varityper, kuriomis galima lygiai nu-

rašyti dešiniąją skilties pusę. Tokios mašinėlės nėra pigios — jos gali kainuoti iki 10 tūkst. dolerių.

Darbininko pranešimu, pranciškonų spaustuvė įsigijo ir jau išbandė bene pačias moderniausias šalto rinkimo priemones, kurios yra kompiuterizuotos ir spaudos ženklų vaizdus reprodukuoja fotografiniu būdu. Rinkoje tokios priemonės kainuoja keliasdešimt tūkstančių dolerių.

Be Darbininko, pranciškonų spaustuvė spausdina Aidus, Karį, knygas ir kitus leidinius. Atrodo, kad pranciškonai dabar turės pačią moderniausią lietuvišką spaustuvę išėvijoje.

PAIEŠKOMI ASMENYS

Aleksienė, Elzbieta, Kazio duktė.

Ambrazevičius, Petras, Jono sūnus, gim. Rumšiškėlių vl., Bartkūnų km., Kaišiadorių apylinkėje, Trakų apskr., į JAV atvykęs 1925 m., iki 1941 metų gyvenęs Kanadoje.

Dikšnaitis, Henrikas, atvykęs į JAV 1951-52 metais, gyvenęs Philadelphia, Pa.

Grajauskas, Gediminas ir Juozas, kil. iš Vilkaviškio, į JAV atvykę iš Rosenheim, Vokietijoje.

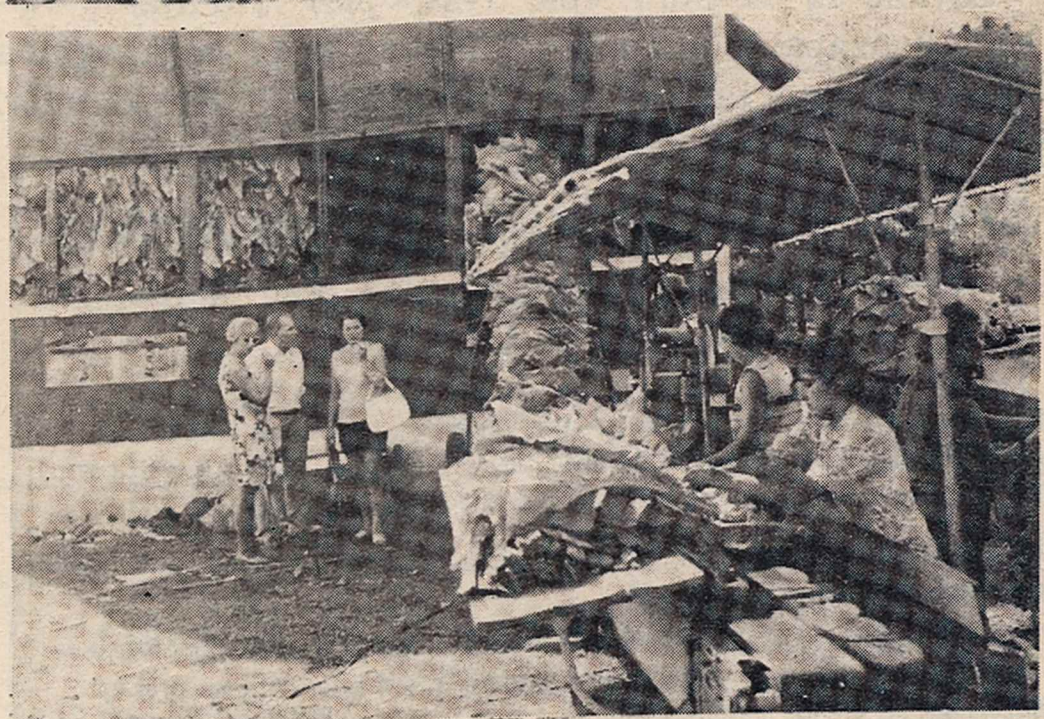
Grušas, Juozapas, gimęs 1892 metais Stačiūnų kaime, Šaulių apskr.

Jurgutis, Stasys, Polikarpo sūnus, pulkininkas, inž., kil. iš Kretingos, pokariniais laikais gyvenęs Brazilijoje, Rio de Janeiro.

Riktoraitytė, Genė ir Janė, dukterys Mykolo, gimusios W. Vokietijoje, Rosenheim, į JAV išvykusios apie 1960 m. iš Ingolstadto.

Sarpalius, Charles (Kazimieras), gim. Šunsų par. apie 1889 metais. Ilgesnį laiką gyvenęs Worcester, Mass. ir ten vedęs Oną Paličauskaitę. Paskutiniu laiku gyveno Brooklyn, N. Y.

Sausanavičius, Leonas, gyvenęs Maspeth, N. Y., arba sūnus Pranas, gim. 1922 metais.

Ontario provincijoje yra apie 300 lietuvių tabako augintojų. Viršutinėje nuotraukoje matome H. Adomonį, tabako augintoją Vincentą Balnį ir Vidą Adomonytę, stovinčius vešliuose tabako laukuose. Vidurinėje nuotraukoje V. Balniaus išaugintą tabaką rūšiuoja Birutė ir Dalia Norkutės, jų viduryje — iš Lietuvos atvykusi Jadvyga Laugmanaitė. Apatinėje nuotraukoje: C. Matelio tabako džiovykla. Alg. Adomonio nuotr.

Šetikas, Justinas, ir Rozalija Šetikaitė, Adomo ir Rozalijos Šetikų vaikai, gyvenę Bostone, Mass. ar jo apylinkėse.

Valavičius, Jonas, Jurgis ir Mateušas, Jokūbo sūnus, gyvenę Pittsburge ar Baltimorėje.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N. Y. 10024, USA.

ST. BANELIS — VICEPIRMININKAS

Tautos Fondo Kanados atstovybės pirm. Stasys Banelis Vliko seime buvo

paskirtas Tautos Fondo vicepirmininku.

Seimo metu St. Banelis Vlikui įteikė dešimties tūkstančių dol. čekį — Kanados lietuvių įnašą Tautos Fondui.

LANKĖSI VILNIUJE

Prancūzijos-SSSR draugystės draugijos delegacijoje, kuri lankėsi Vilniuje, dalyvavo ir prof. Raimondas Šmitleinas. Jis 1934-38 metais dėstė Kauno universitete.

Tiesos pranešimu, prof. R. Šmitleinas buvęs "ma-loniai nustebintas" Vilniaus universiteto mokslo lygiu.

ISPANIŠKAI

Argentinios Lietuvių Balsas dalį savo medžiagos pradėjo spausdinti ispanų kalba.

Redakcija paaikšina, kad taip daroma jaunimui pageidaujant.

toronto

INVALIDAMS

Pr. metų kariuomenės šventės proga, Toronto lietuviškose bažnyčiose vyko rinkliava nepriklausomybės kovų invalidams ir sunkion būklėn patekusiems savanoriams kūrėjams paremti.

Prisikėlimo bažnyčioje buvo surinkta \$ 333.65, Šv. Jono Kr. bažnyčioje — \$ 138.28, evangelikų bažnyčioje — \$ 22.50. Viso \$ 494.43.

Savanorių kūrėjų s-gos Kar. Juozapavičiaus skyrius Toronte iš viso jau

yra išsiuntęs \$ 3033 į Vokietiją ir \$ 1500 paskirstęs vietoje invalidams, savanoriams kūrėjams paremti, šalpai ir kultūriniais reikalams. P. G.

VYRESNIEJI NEATSILIEKA

Daug mūsų jaunimo siekia aukštesniojo mokslo, bet neatsilieka nė vyresnioji karta.

Pavyzdžiu galėtų būti 58 metų amžiaus sulaukusi dviejų dukrų motina T. Renkauskienė, į kurios akademinius pasiekimus dėmesį atkreipė ir Toronto didžioji spauda.

T. Renkauskienė šįmet Toronto universiteto vakinariame skyriuje baigė rusų ir vokiečių kalbos studijas ir gavo bakalaurą laipsnį. Tarnaudama įstaigoje dienos metu, ji tegalėjusi studijuoti vakarais, kada pedagoginės paskaitos neduodamos.

Todėl T. Renkauskienė dabar planuoja atsisakyti tarnybos ir studijuoti pedagogiją, kad galėtų pasiekti savo tikslo — tapti mokytoja.

D. Renkauskas yra diplomuotas ekonomistas ir labai nuoširdžiai rėškiasi lietuvių visuomeninėje veikloje. Abi Renkauskų dukros yra baigusios aukštuosius mokslus, o jaunesnioji Toronto universitete ruošiasi magistro laipsniui. J. K.

hamilton

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

E. J. Bajoraičių namuose gruodžio 4 vakare įvyko metinis SLA 72 kuopos narių susirinkimas. Susirinkime dalyvavo pusė kuopos narių: suaugusiųjų ir jaunimo atstovų — būsimųjų Susivienijimo darbuotojų.

Dienotvarkė buvo plati. Kuopa jau pradėjusi žengti į antrąjį dešimtmetį. Steigiamajame susirinkime dalyvavo aštuoni žmonės, kasos knygos buvo atidarytos su 8 dol., visiems sumetus po vieną žaliuką. Šiandieną narių yra daugiau negu trigubai ir pinigai skaičiuojami šimtais dol. Finansiniai tai bene stipriausia kuopa visoje Š. Amerikoje.

Tai nuopelnas kuopos darbščiuojusių narių. Pajamos susidarė tik iš vientinio metinio renginio, kuriuo dažniausiai būna tradicinė gegužinė. Susivienijimas yra fraternalinė organizacija, padedanti savo nariams ligoje ar kitaip apsidraudusiems tautiečiams finansiškai. Betgi Hamiltono kuopa tuo neapsiriboja:

JOLANDA RENKAUSKAITĖ SU SAVO MOTINA T. RENKAUSKIENE

ji remia įvairius liet. reikalus. Pvz., šįmet paskyrė 10 dol. Batunui, ryšyje su S. Kudirkos reikalais įstojo Kanados Liet. Fondan su 100 dol. įnašu. Šiame susirinkime nutarė paskirti 25 dol. Brazinskių reikalui ir nupirkti penkias N. Liet. savaitraščio akcijas. Čia suminėti faktai liečia tik šių metų veiklą.

Šalia įvairių kuopos reikalų, buvo atliktas ir pild. tarybos kand. nominavimas. Pasisakyta už esamuosius pild. tarybos narius. Moksleiviams, broliui ir sesutei Matukaičiams buvo įteikti draudos pažymėjimai, įstojusiems nariams į šią kuopą. Jų tėvelis nariu tapo šį pavasarį.

Pirmininkui susirinkimą uždarius, visi susirinkusieji šeiminių Bajoraičių buvo pakviesti prie vakarienės stalo. Vakarienės metu kuopos išdininkas A. Kaušpėdas buvo pasveikintas ir jam įteikta dovana — odinė

rankų darbo Vytis, kaip be pertraukos išbuvusiam tose pareigose 10 metų.

Po vakarienės visi patenkinti susirinkimo darbingumu ir šeiminių skaniai paruošta vakariene, išsiskirstė į savo namus, nutarę pasimatyti sekančiame susirinkime, kuris numatytas sukviesti kitų metų kovo mėn. Zp.

SVEIKINIMAS

Metinių švenčių proga, lai būna man leista pasveikinti Nepriklausomą Lietuvą ir jos darbuotojus, laikraščio skaitytojus, bendradarbius ir visus kitus, kurie koku būdu prisideda prie savaitraščio tobulėjimo ir jo egzistencijos, visus hamiltoniečius, o ypač tuos, kurie domisi mano siunčiama informacija. Visiems linkiu linksmų šv. Kalėdų ir laimingų N. Metų.

Z. Pulianauskas

TRADICINĖS KŪČIOS

Tradicinės Hamiltono Širvinto tunto Kūčios įvyko gruodžio 12 d. Jaunimo centre. Gausiai dalyvavo Širvinto tuntas, dalis Nemuno tunto, skautų rėmėjai, svečiai.

Tiesė skautės baltas staltieses virš pakloto šieno ant ilgų stalų, skubėjo visos. Net ir mažutės paukštytės padėjo ruošti Kūčių stalą. Kitos scenoje puošė eglutę, savo padarytais žaislais.

Prieš vakarienę sklt. L. Zubaitė paaikšino apie

ĮVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 193/4 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniai, antradieniai, ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 9 v. ryto iki 7 vakaro; šeštadieniai — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co.

480 RUNCESVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5 1/2% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6 1/2% už 1 m. term. dep.
7% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8 1/4% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir **MORTGIČIUS** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **VISŲ NARIŲ GYVYBĖ** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus šeštadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniai nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniai uždaryti).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniai 10 — 5 v. p.p.
antradieniai 10 — 5 v. p.p.
trečiadieniai 10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniai 10 — 5 v. p.p.
penktadieniai 10 — 7 v. vak.
šeštadieniai 9 — 12 v. p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai "Talka" uždaryta.

Nemokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vienu metų terminuotus indėlius 6 1/2%
ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 8 1/2%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800,000

ničių papročius Lietuvoje. Prel. J. Tadaraušas uždegė žvakutę ir toje vietoje, kur per penias Kūčias sėdėjo rolis Dalius Stonkus. Ši vieta buvo laisva, bet mintyse ir maldose jis gyvas ir liks drauge. Po maldos sekė plotkelių aužymas, linkėjimai ir sveikinimai bei vakariene.

Programoje dalyvavo adj. Birutė Aušrotaitė, R. Bikinaitė. Neatsiliko ir paukštytė Vida Stankutė, gražiai padėklamuoja eilėraščių.

Kanklėmis pritariant, gautriai skambėjo pskl. Linos Verbickaitės deklamacija. Kanklininkės D. Stonkutė, pskl. A. Pakalniškytė, pskl. J. Jokubynaitė paskambino tris kalėdines giesmes. Švelniai giedojo mūsų kylanti solistė pskl. Anita Pakalniškytė. Negalima nepaminti adj. Kristinos Pareštytės, kurios pastangomis suorganizuotas skaučių būrelis pagiedojo kalėdines giesmes. Tikime, kad ateityje į tą būrelį prisijungs ir daugiau skaučių. Sėkmės Kristinai ir mūsų jaunoms dainininkėms, pasirodė jos gražiai.

Daug pastangų Kūčių paruošimui įdėjo tunti-ninkė Aldona Markovienė. Taip pat nuoširdžiai visur padėjo skautų rėmėjas A. Aušrota. Kanklėmis skambinti mokina Aldona Matulienė.

Didelė padėka priklausomai skautų globėjui prel. J. Tadaraušui už leidimą pasinaudoti sale ir virtuvės patogiais įrengimais. L. S.

LANKĖSI CENTRO ATSTOVAS

Lietuvių veteranų sąjungos Ramovės Hamiltono skyrių, kariuomenės šventės proga, aplankė iš Chicagos centro valdybos vicepirmininkas gen. št. plk. K. Dabulevičius, buvęs Vilniaus miesto burmistras. Jis tarė pri-taikytą ilgesnį žodį.

Užsuko pas kelis skyriaus narius — vilnietį K. Baroną, senesnių laikų bendradarbį E. Reikenį, skyriaus pirmininką A. Ruzgį ir kt. Pabendrauta,

išsikalbėta organizacijos klausimais.

Pas Čeliauskus susirinkusius ramovėnus ir atvykusius iš kaimyninio St. Catharinės skyriaus atstovus plk. Dabulevičius painformavo apie Ramovės centro v-bos veiklą, buvo paliesti skyrių veiklos reikalai.

Veteranų skyrius ruošiasi kitais metais per kariuomenės šventę atžymėti savo įsteigimo sukakties dešimtmetį.

R. B.

PADĖKA

Persikėlus mums į naujai pirktą namą, brangūs bičiuliai Onutė ir Stasys Bakšiai lapkričio 27 d. suorganizavo savo namuose mums visai netikėtą staigmeną — įkurtuves. Jose dalyvavo didelis būrys mūsų giminų, draugų ir pažįstamų. Jie visi kartu ne tik surengė mūsų garbei šaunų pobuvį, bet dar ir įteikė mums brangių dovanų.

Nuoširdžiausiai dėkojame šios staigmenos organizatoriams O. ir S. Bakšiams, kurie prisidėjo stambiausia finansine dalimi ir savo dideliu darbu, kurio pareikalavo toks nuostabi gražus priėmimas.

Reiškiamo mūsų be galo didelę padėką dėdinei Emilijai Matijošaitienei iš Toronto už brangų kristalo servizą, dovano-tą mums šia proga, se-sutei Saliutei Pargauskieniui iš Tillsonburg už

puošnų sieninį laikrodį, įteiktą mums šio vakaro metu, ir Onutei Juodžbalienei iš Dundas, Ont., kuri, negalėdama dalyvauti pobūvyje, lygia dailimi prisidėjo prie jo iš-laidų ir dar atnešė savo asmeninę dovaną mums į namus.

Gražiausiai dėkojame visiems šios mūsų šeimos šventės dalyviams ir prisidėjusiems prie bendros stambios piniginių dovanos, įteiktos mums šių vaišių metu: O. ir A. Budininkams, J. Budnikui, V. ir S. Burdinavičiams, F. ir J. Butkevičiams, O. Čelkuvieniui, M. ir C. Choromanskiams, G. Endze-liui, V. Garnelienei iš Tillsonburg, G. ir A. Gudeliams, E. ir P. Gužams, S. Kalinskienei, V. Kuakuliui, P. Leilioniui, J. ir V. Mačioniams, E. ir S. Matijoniams, E. ir S. Matijoniams iš Toronto, P. ir V. Mikuckams, V. Morozui, M. ir A. Pliskevičiams, K. ir V. Rusinavičiams, E. ir K. Simaičiams, O. ir K. Sinkevičiams, inž. P. Staddart iš Toronto, O. Stasiuliui, J. ir J. Štarams, O. ir K. Tamosiūnams, N. ir J. Tonkevičiams, A. ir J. Visockiams iš Toronto ir J. ir P. Vizbarams.

Tamstų ir visų Jūsų suteikto mums džiaugsmo niekad neužmiršime.

Su giliu dėkingumu ir pagarba,

Valė ir Jonas Visockiai

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS US\$ 530

PRADEDANT NUO

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29, liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24, rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviešti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą.

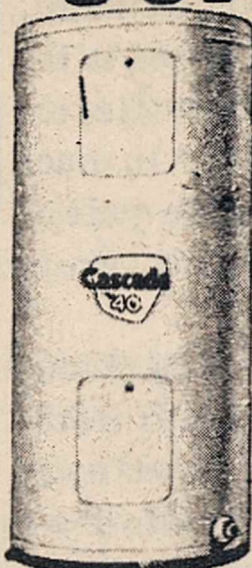
Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

Jetté & Frères

Hydro - quebec atstovas,

40
Tik apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

60
1.75 par mėn per month

40
2.25 par mois per month

60

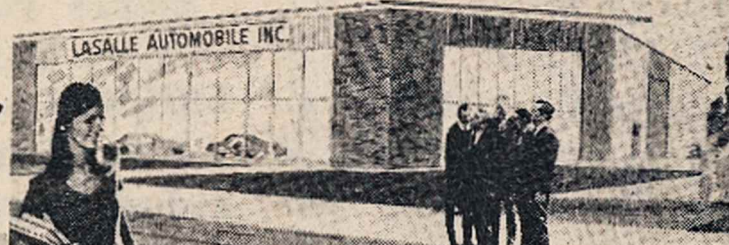
Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius.
140-2e AVENUE - 366-0330

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

P A R D A V I M A S
Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 365-3364

LAURENT DAIGNEAULT
Président

ATLIEKAMI ĮVAIRŲ MŪRINIMO DARBAI IR VIŠKOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR I PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

TEL: 366-0500, 366-4203
Sav. G. Desrochers

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237
[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS

AV parapijiečių susirinkimas įvyks sausio 16 d., po 11 val. pamaldų. Bus paskelbta 1971 metų parapijos finansinė ir pastoracinė apžvalga ir renkami du nauji parapijos komiteto nariai.

SKAUTĖS & "WOMEN'S LIB"

Montrealio lietuvių vyresniųjų skaučių draugovė Rūtos Pocauskaitės namuose vykusioje sueigoje

pravedė pokalbį apie moterų išlaisvinimo sąjūdį, vadinamąjį Women's Lib.

Išsamų pranešimą tą temą padarė Loreta Žižytė, o daugumos dalyvių nuotikos tam moterų judėjimui buvo, palyginti, skeptiškos.

Be vyr. skaučių pokalbyje dalyvavo ir keli lietuviai skautai. Montrealio lietuvių vyr. skaučių draugovės draugininkė yra L. Gedvilaitė.

LIGONIAI

Notre Dame ligoninėje gydomi Petras Jokubka. Slidžios miesto gatvės

taip pat pareikalavo aukų. Eidamos gatvėmis paslydo, griuvo ir rankas susilaužė montrealietė V. Balčiūnaitė ir lasalietė M. Snapkauskienė.

KALĖDOJIMAS BAIGTAS

AV parapijos kunigai kalėdojimą baigė. Lankydamiesi parapijiečius trys parapijos kunigai surinko \$ 3.687. Pernai kalėdojimo metu buvo surinkta \$ 3.546.

SAULĖTOS ATOSTOGOS

Saulėtose Karibų salose atostogas leidžia Kristina ir Leonas Šimonėliai. Lėktuvu pasiekę Bahamas, jie ekskursiniu laivu Atlantis plaukios tarpidomųjų Karibų uostų.

— 1971 m. gyventojų surašymo duomenimis, Montrealyje yra 2,7 milijonai gyventojų. Toronto gyventojų skaičius auga daug greičiau, ir 1974 m. Ontario sostinė gali pasidaryti didžiausiu Kanados miestu.

LAIMĖJIMAI

Montrealio lietuvių sporto klubo Tauro jaunių komanda praėjusių metų pabaigoje pasiekė dviejų laimėjimų. Prieš St. Bryno komandą tau riečiai laimėjo 59:35, o prieš Kingstono komandą 62:56.

Tauro kapitonas yra Rimas Ališauskas, vicekapitonas — Gintaras Nagys. Komandą treniruoja Romas Otto.

VERTINGAS FILMAS

Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenime, tai filmas, rodomas Place Ville Marie kine.

Tai Sibiro tremties stovyklos pavaizdavimas, pagal Nobelio literatūros premijos laureato Aleksandro Šolženitsino parašytą to paties pavadinimo knygą, oficialiai išleistą Sovietų Sąjungoje Nikitai Chruščiovui valdant.

Vertėtų šį filmą pamatyti visiems tiems, kurie netiki tuo, kas dedasi Sovietų Sąjungoje. A. P.

REIKALINGA MOTERIS
prižiūrėti 2 metų berniuką dirbančioje šeimoje.
Skambinti 631-8864

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BALIUS ĮVYKS VASARIC 12 D. ŠV. KAZIMIERO SALĖJE!

PATIKSLINIMAS

NL gruodžio 8 d. be mano žinios išspausdinta informacija yra klaidinga ir ją prašau nedelsiant atitaisyti: jokio daktarės laipsnio dar nesu gavusi ir šiais metais Kolumbijos universitete nedėstau.

Regina Siniūtė-Ayre

DAIL. V. REMEIKOS PARODA

Praeitą savaitgalį Detroite įvyko dail. Vytauto Remeikos darbų paroda. Parodą rengė Lietuvių Bendruomenės Detroito valdyba.

M. ARLAUSKAITĖS SUKAKTIS

Marija Arlauskaitė, visuomenininkė, dirbusi eilėje lietuviškų organizacijų, buvusi NL redaktorė, atšventė 60-tą gimtadienį giminių ir bendradarbių tarpe J. ir

MIRTIES PRANEŠIMAS

PRANEŠAME ARTIMIESIEMS IR PAŽINOJUSIEMS,
JOG 1971 METAIS GRUODŽIO 26 DIENĄ, 4 VAL.
30 MIN. PO PIETŲ, REDDY MEMORIAL LIGONINĖJE, MONTREALYJE, ILGOS IR SUNKIOS LIGOS
IŠKANKINTA, SULAUKUSI 72 METŲ AMŽIAUS, APRŪPINTA ŠV. SAKRAMENTAIS, MIRĖ

A + A

ELEONORA ALEKSIEJŪNAITĖ,

BUV. ILGAMETĖ ŠV. KAZIMIERO KNYGYNO KAUNE
VEDĖJA.

PILDANT VELIONĖS VALIĄ, SURAŠYTA
TESTAMENTE 1969 METŲ GEGUŽĖS 12 DIENĄ
NOTARŲ BOUBEAU, DELAGE IR BERNOTAS
ĮSTAIGOJE, REG. Nr. 6553, JOS KŪNAS ATIDUO-
TAS MOKSLO REIKALAMS.

LAI DOTUVIŲ PAMALDOS BUVO AUŠROS
VARTŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOJE, MONTREALYJE
1971 M. GRUODŽIO 31 D., 9 VAL. RYTO.

Joana ir Steponas Kęsgailos,
testamento vykdytojai

LIŪDNA SUKAKTIS

Jau suėjo 10 metų, kai 1962 m. sausio 19 d.
negailestingoji mirtis iš gyvųjų tarpo išskyrė

PRANĄ FILERĮ,

mylimą vyrą ir rūpestingą tėvą.

Niekados nepamiršiu jautrios Tavo širdies.
Tavo kapą gėlėmis puošiu iki pat savo mirties.

Žmona Grasilda Filerienė,
sūnus Leonardas su žmona,
duktė Albina ir žentas Zienkai su šeima

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD, W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

P. Adamonių namuose. Sukaktuviniškai buvo nuoširdžiai palinkėti gražių metų.

1972 metų vasarą sukaks 25 metai, kaip po antr. pasaulinio daro negalį grįžti į rusų okupuotą Lietuvą, gyvenantys DP stovyklose pradėjo masiškai emigruoti, daugelis į Kanadą. Naujiesiems ateiviams čia labai daug padėjo anksčiau atvykę lietuviai. Pristatant Mariją Arlauskaitę kaip globos naujai atvykusiems pavyzdį, ar nereiktų surengti bendrą didelę visų šventę — anksčiau atvykusiems padėkos pareiškimą už parodytą rūpestį. Ar netiktų per Montrealy būsimą Lietuvos Dieną 1972 m. Padėkos savaitgalį?

A. P.

ZUKIS

PUKIS

Aušros Vartų spaudos kioske galima įsigyti patefono plokštelių mūsų jauniems: Zukis Pukis, Žirginėliai I ir Žirginėliai II.

ATNAUJINKITE PRENUMERATAS

Lietuviški laikraščiai kviečia visus savo skaitytojus atnaujinti prenumeratas 1972 metams be atskirų paraginimų.

Montrealiečiai tatau gali padaryti Aušros Vartų spaudos kioske be jokio papildomo atlyginimo.

PARAMA BALTIJAI

Vietoje šventinių sveikinimų Br. Staškevičius ir A. Ališauskas Baltijos stovyklavietei paaukojo po 5 dol.

Gražių pavyzdžių kviečiame pasekti ir kitus. Nuoširdus ačiū.

Izd. J. Šiaučiulis

KNYGŲ LENTYNA

Rosemonto lietuviškų knygų lentyna yra Lito skyriaus ir P. Adamonio apdraudos agentūros patalpose. Tai Aušros Vartų knygyno skyrius, vedamas Jultės Adamonytės, kur pirkėjai patys pasitarnauja. Metų bėgyje parduota knygų už 345 dol.

Malonu, kad lietuviai švenčių proga dažnai

perka lietuviškų knygų, ypač mažiesiems. Toks modernus lietuviškos knygos platinimo būdas, patiems pirkėjams pasitarnaujant, galėtų rasti vietą ir daugiau kur: abiejų parapijų salėse, klebonijose, Lite, redakcijoje.

A. P.

7% UŽ INDELIUS

Litas vėl priiminėja terminuotus indėlius trims metams iš 7%. Už vieno metų termin. indėlius Litas moka 6,25% ir už dviejų metų 6,75%.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Kalėdų eglutė, rengta lituanistinės mokyklos Šv. Kazimiero parapijos salėje, laikytina pavykusia. Vaidinimas "Meš-

kiukas Rudnosiukas" su dainomis patraukė visų mažųjų dėmesį. Rūpestingai vaidinimą sekė ir vyresnieji. Laikytina pavykusia ir bendra dalyvių skaičiumi: 250-275. Eglutės tikslas dar ir yra pristatyti lietuviškąją mokyklą būsimiems mokiniams.

Mokytojų paruoštame vaidinime artistais buvo visas gražus būrys lietuvių ir lietuviukų: E. Šimonėlis, V. Morkūnaitė, D. Ladygaitė, L. Staškevičius, J. Keršys, J. Brikis, I. Lukoševičiūtė, J. Žukauskas, Ž. Jurkutė, R. Lapinaitė, G. Naruševičiūtė, K. Ottaitė, D. Piečaitytė, E. Vazalinskaitė, D. Zabielaite, R. Žurkevičiū-

tė, M. ir I. Adamonytės, L. Dainiutė, R. Jurkutė, G. Jurkutė, A. Kličiūtė, K. Kličiūtė, T. Keršytė, K. Niedvaraitė, R. Verbylaitė.

Dainas pianinu palydėjo J. Žukauskienė. A. P.

JAUNIEJI TALENTAI

Jaunimas, berniukai ir mergaitės, norintieji dalyvauti jaunųjų talentų vakaro programoje, dar gali pranešti iki sausio 13 d. Nidos klubo pirm. J. Šiaučiuliui asmeniškai arba telefonu: dieną 366-3884, vakare 767-2781.

Tai gera proga kiekvienam jaunuoliui ir jaunuolei, kurie turi meni- nių sugebėjimų, kaip deklamavimas, dailusis

skaitymas, skambinimas gitara ar pianinu, grojimas akordeonu, smuiku ar kitu instrumentu, dainavimas, taip pat ir sava kūryba, poezija ir t. t., pasirodyti platesnio akiračio rėmuose savai lietuviškai visuomenei.

Visų jaunųjų talentų vakaro programos atli- kėjų pavardes pranešime sekančiuose NL nume- riuose.

Jaunųjų talentų vakarą rengia Montrealio lietu- vių žvejotojų ir medžio- tojų klubas Nida, jis į- vyks vasario 5 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

Kviečiame visus Nidos narius ir svečius apsi- lankyti ir paremti jaunų- jų talentų pastangas.

Nidos v-ba

Kanada gyvuoja, kai dirbame drauge

Federalinė vyriausybė investuoja 498 mili- jonus dolerių į eilę įvairių projektų, kad sudarius daugiau darbų kanadiečiams. Šio pranešimo tikslas yra informuoti jus apie tuos projektus.

DIRBANT DRAUGE SU ASMENIU

Raginame Jus veikti savo iniciatyva arba per vietinę valdžią, vietines organizacijas ir šalpos draugijas, kad suteikti idėjų mūsų vie- tinės iniciatyvos programai. Pvz., norėtumėt įsteigti dieninės vaikų priežiūros namus savo mieste arba bet kokius kitus patarnavimus, kurie padarytų Jūsų vietovę geresne vieta gyventi.

Taip pat yra apmokymo programa darbo vietoje, kuri veiktų per prekybos ir pramonės įstaigas, praplėsdama darbo galimybes be- darbiams.

Jeigu Jūs turite bendrą patyrimą, mes ga- lime Jums suteikti gilesnį apmokymą per Kanados darbo jėgos apmokymo programą (Canada Manpower Training Program).

DIRBANT DRAUGE SU VERSLO IR PRAMONĖS ĮMONĖMIS

Darbdaviai yra atleidžiami nuo mokesčių arba gauna tiesioginę paramą, kad paskatintų priimti naujus darbininkus ir apmokyti juos per apmokymo programą darbo vietoje.

DIRBANT DRAUGE SU SAVIVALDYBĖMS

Auksčiau minėta vietinės iniciatyvos pro- grama padės Jums paremti bendruomenės projek- tus, kurie suteiks darbus Jūsų bendruomenės be- darbiams.

DIRBANT DRAUGE SU PROVINCIJOMS

Savivaldybių vietinės iniciatyvos programos bus artimai susijusios su provincijomis, taip pat su federaline-provincijų darbdavystės paskolų programa. Pagreitinsim nekilnojamo turto paskolų išdavimą, kad padėjus namų sta- tybai, studentų apgyvendinimui ir išmatų perdir- bimui per Kanados paskolų ir butų korporaciją (Canadian Mortgage and Housing Corporation).

Mes taip pat duosim paskolas daugiatiks- liams parodų ir prekybos pastatams.

DIRBANT DRAUGE SU FEDERALINIAIS PROJEKTAIS

Taip pat stengsimės sudaryti daugiau darbo galimybių prie federalinės valdžios įstaigų išlaikymo ir pagerinimo.

KUR VISKAS DIRBA DRAUGE

Darbas prasideda Kanados darbo jėgos centre (Canada Manpower Centre). Dėl patarimų ir paramos bet kuriai programai, kuri Jūsų manymu, yra naudinga Jums ir Jūsų bendruomenei, kreiptis į vietinę Kanados darbo jėgos centrą. Kai kanadiečiai veikia bendrai, Kanada gyvuoja.

Kanada gyvuoja

**Manpower
and Immigration**

Otto Lang, Minister

**Main-d'œuvre
et Immigration**

Otto Lang, Ministre

KRONIKA

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

12 dol. rėmėjo prenumeratą apmokėjo K. Milleris iš Hamiltono, V. Greigis iš Delhi ir V. Čerškus iš Windsor.

Aukomis laikraštį parėmė: L. Sagys 10 dol., V. Čerškus 3 dol., B. Mozūras, I. Girdzijauskas, L. Grigelis, J. Šeidydis, J. Vaskis, V. Bakūnas, E. Sudikas, K. Asevičius, J. Danys, O. Šarūnienė, P. Kovelis, M. Teresevičienė po 2,50 dol., V. Kerbelis 2 dol. ir J. Dragašius 1 dol.

Nuoširdus ačiū.

DVI SKAUDŽIOS MIRTYS

Praeitųjų metų pabaigoje mirė dvi žymios ir nusipelnusios asmenybės, kurių mirtis palieka skaudžią spragą lietuvių visuomenėje.

Kūčiose, gruodžio 24 d., Bonnos ligoninėje, Vakarų Vokietijos sostinėje mirė vienas žymiausių lietuvių istorikų dr. ke mirė inžinierius An-

Zenonas Ivinskis. 1908 m. Plungės valsčiuje gimęs velionis studijavo Kauno ir Berlyno universitetuose, buvo Kauno universiteto docentu ir Vilniaus universiteto profesoriumi. Keleris metus buvo Baltų instituto Bonnoje pirmininkas, buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos vadovybėje, nuo 1964 m. dėstė Bonnos universitete. Lietuvos istorijos šaltinius tyrinėjo Dancigo ir Vatikano archyvuose, yra daugybės istorinių studijų autorius, palikęs milžinišką indėlį lietuvių historiografijoje.

Prof. Z. Ivinskis taip pat buvo veiklus visuomenininkas ir politinis veikėjas, vienas iš Lietuvių fronto bičiulių vadų. Vėžio ligos pakirstas, velionis paliko gedinčią žmoną, sūnų, brolius, gimines ir visą lietuvių visuomenę.

Ilgos varginančios vėžio ligos iškankintas gruodžio 28 d. New Yorko mieste mirė inžinierius An-

tanas Novickis. Palikęs liūdinčią žmoną ir dukterį, velionis gruodžio 31 buvo palaidotas New Yorko Cyprus Hills kapinėse.

Atsargos pulkininkas, inžinierius, administratorius, visuomenininkas ir politikas A. Novickis buvo viena iš pozityviausių asmenybių nepriklausomoje Lietuvoje, kur daug metų reikėsi vadovaujančiuose liaudininkų partijos sluoksniuose.

Netrukus apie abu mirusiuosius spausdinsime platesnius nekrologus.

VADAVIMO BANDYMAS

Reuterio žinių agentūros pranešimu, protestantų (United Church) kunigas Milnes Suomijoje norėjo Pan American bendrovės lėktuve pagrobti du sovietų diplomatus ir už juos pareikalauti išduoti Simą Kudirą. Suomų policija Milnes suėmė.

Smulkesnės įvykio aplinkybės numerį leidžiant nežinomos.

DAIL. V. KASIULIO VIZITAS

Po sėkmingos parodos Chicagoje ir viešnagės New Yorko bei kituose JAV miestuose Montrealyje kelias dienas viešėjo dail. Vytautas Kasiulis. Jis buvo apsistojęs pas savo seserį M. Dapkienę.

Iš Montrealio dail. V. Kasiulis išskrido namo į Paryžių.

Margaret Trudeau, Kanados ministro pirmininko žmona, 1971 m. Kalėdų dieną, gruodžio 25 d., pagimdė sūnų Justin Pierre. Po 102 metų pareigas einančio Kanados ministro pirmininko žmona pirmą kartą susilaukė vaiko. Ta proga Elliot Trudeau Otavos parlamento rūmuose politikus ir laikraštininkus apdovanojo cigarais. CP nuotraukoje Margaret ir Justin Pierre Trudeau.

NEPAKELIUI SU SMAUGĖJU

Toronto Daily Star išspausdinus KLB krašto valdybos pirmininko E. Čuplinsko pasirašytą laišką dėl Kosygino vizito, tuluose kilo nepasi-

tenkinimas laiške išreikštu atsiribojimu nuo vengro Geza Mitrai poelgio, fiziškai užpuolant Kosygina. Tėv. Žiburiai net suabejojo vertimo tikslumu, tarytum netikėdami, jog aukščiausioji mūsų Bendruomenės institucija galėtų nepritarti, nors ir antikomunistams, bet vis dėlto ekstremistams.

Daily Star tilpęs laiškas yra santrumpa KLB krašto valdybos rašto min. pirm. P. E. Trudeau, kurio lietuviškas tekstas buvo pristatytas KLB krašto tarybos suvažiavimui. Mūsų žiniomis, anglų kalbos tekstas gana tiksliai sutampa su lietuviškuoju. a.

— Nuo 1930 m. pasaulyje buvo pagrobta 316 skrendančių lėktuvų. Pagrobimuose žuvo 401 žmogus, 14 sužeista. Per 36 metus, iki 1966 m., įvyko 55 lėktuvų pagrobimai, likusieji — pastarųjų 5 metų bėgyje.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.0%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.25%
Term. ind. 2 metams 6.75%
Term. ind. 3 metams 7.0%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 8.5%
Nekilm. turto 8.75%
Čekių kredito 9.0%
Investicines nuo 9.0% iki 12%
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

DUONĄ TAUPYK RYTOJUI —

NE DARBA!

APSIDRAUSK GYVYBĘ!

Švenčių proga geriausia dovana šeimai

GYVYBĖS APDRAUDA

Gal nuosavybės pelnas neaiškus?

Gal "Mutual Funds" nevilioja?

Gal "Stock" (šėrai) nepelningi?

Bet gyvybės apdrauda — moka kas sutarta. Santaupos garantuotos, o dividendai ir toliau kyla!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

722-3545

Gaisras — Automobiliai — Atsakomybė — Gyvybė
Greitas ir tikslus patarnavimas.